

САУДИЯ АРАБИСТОНИГА ТАРИХИЙ ТАШРИФ ҲАМКОРЛИК АЛОҚАЛАРИНИ ЮҚОРИ БОСҚИЧГА ОЛИБ ЧИҚАДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Икки муқаддас масжид ходими – Саудия Арабистони Подшоҳи Салмон бин Абдулазиз Ол Сауднинг таклифига биноан 17-18 август кунлари давлат ташрифи билан ушбу мамлакатда бўлди.

Президент Шавкат Мирзиёев давлат ташрифининг иккинчи кунда Жидда шаҳрида Ислом ҳамкорлик ташкилоти бош котиби Хусайн Иброҳим Тоҳа билан учрашди.

Бугунги кунда Ислом ҳамкорлик ташкилоти 1 миллиард 700 миллион аҳоли яшайдиган 57 та давлатни бирлаштирган дунёдаги энг йирик халқаро тузилмалардан биридир. Ўзбекистон ИХТга 1996 йилда аъзо бўлганидан буён ташкилот билан савдо-иқтисодий, илмий, маданий ҳамкорлик изчил ривожланиб бормоқда.

Учрашувда ушбу нуфузли халқаро тузилма ҳозирги замон хатарлари шароитида ислом қадриятларини асраб-авайлаш, мусулмон халқлари

ўртасида ҳамжиҳатлик ва иқтисодий алоқаларни мустаҳкамлашда муҳим ўрин тутаятигани қайд этилди.

Ўзбекистон билан ИХТ ўртасидаги ҳамкорликнинг бугунги даражаси, уларни барча долзарб йўналишларда янада кенгайтириш истиқболлари юксак баҳоланди.

Хусайн Иброҳим Тоҳа Ўзбекистон Ислом ҳамкорлик ташкилотиде алоҳида ўрин тутиши, мамлакатимиз илгари сураётган лойиҳа ва дастурларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашини қайд этди. ИХТ мамлакатлари туризм вазирлари томонидан Хива шаҳри 2024 йилда “Ислом дунёсининг туризм пойтахти” деб эълон қилингани билан табриклади.

Ўзбекистон бундан буён ҳам таълим, фан, инновациялар соҳаларида, иқлим ўзгариши масалаларида ИХТ билан ҳамкорлик қилишга алоҳида эътибор қаратиши таъкидланди.

Оила институтини мустаҳкамлаш, хотин-қизларнинг жамият ҳаёти ва давлат бошқарувидаги иштирокини кучайтириш каби муҳим ижтимоий йўналишларда, шу жумладан, ИХТга аъзо мамлакатлар ўртасида тажриба алмашишга келишиб олинди.

Ўзбекистоннинг фан ва таълим соҳаларидаги бой салоҳияти қайд этилар экан, ИХТ мамлакатимиз билан ташкилотга аъзо ривожланаётган давлатларда ёшларни ўқитиш ва малакасини

ошириш борасида ҳамкорликни ривожлантиришдан манфаатдор экани таъкидланди.

— Ўзбекистон — буюк мутафаккирлар ва олимлар юрти, ташкилотимиз бу соҳаларда республикангиз билан ҳамкорлик қилишдан манфаатдор, — деди бош котиб.

Афғонистон халқига гуманитар кўмак кўрсатиш масалаларида алоҳида эътибор қаратилди. Термиздаги логистика марказини ривожлантириш орқали ушбу мамлакатга инсонпарварлик ёрдамини етказиш мумкинлиги қайд этилди. Термиздаги Афғон ёшлари учун таълим маркази фаолиятига юқори баҳо берилди.

Глобал, энг аввало, Орол минтақасидаги экологик муаммоларни ҳал қилиш масалалари муҳокама қилинди. ИХТ бош котиби жорий йил мартда Исломободда ИХТга аъзо давлатлар ташки ишлар вазирлари Ўзбекистон томонидан ишлаб чиқилган Оролбўйи ҳамда Марказий ва Жанубий Осиё минтақавий боғлиқлиги тўғрисидаги резолюцияларни қўллаб-қувватлаганини қайд этди.

— Орол денгизи ва Чад кўлининг қуриши бир-бирига ўхшаш муаммолардир, ушбу глобал экологик хатарларни бартараф этиш халқаро ҳамжамият ва молиявий институтларни жалб қилишга қаратилган умумий ҳамкорлиқни тақозо этади, — деди Хусайн Иброҳим Тоҳа.

Уларга ечим излаш мақсадида илмий ва амалий тажриба алмашиш, халқаро мутахассисларни жалб қилган ҳолда саъй-ҳаракатларни мувофиқлаштиришга келишиб олинди.

Учрашув якунида Ўзбекистон Президенти бош котибни мамлакатимизга ташриф билан боришга таклиф этди. Хусайн Иброҳим Тоҳа бу таклифни мамнуният билан қабул қилди.

Давоми 2-бетда

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Матбуот хизмати суратлари.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

САЛМОН БИН АБДУЛАЗИЗ ОЛ САУДИНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING “ОЛИЙ ДАРАЖАЛИ ИМОМ БУХОРИЙ” ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси ва Саудия Арабистони ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликни изчил ривожлантириш, савдо-иқтисодий, инвестициявий, маданий-гуманитар соҳаларда ўзаро манфаатли қўшма дастур ва лойиҳаларни муваффақиятли амалга оширишдаги улкан ҳиссаси, мамлакатимизда диний-маърифий соҳада олиб борилаётган ислохотларни қўллаб-қувватлаш, мусулмон дунёси мутафаккирлари, улуғ уламоларининг жаҳон тамаддунига қўшган бебаҳо ҳиссасини чуқур тадқиқ этиш, муқаддас ислом динининг инсонпарварлик моҳиятини турли миллатлар ва элатлар орасида кенг тарғиб қилиш, мусулмон умматининг бирдамлигини кучайтириш борасидаги самарали ва ибратли фаолияти, шунингдек, халқларимизнинг кўп асрлик дўстлиги

ва ҳамжиҳатлигини янада мустаҳкамлаш, ишонч ва ўзаро ҳурмат муносабатларини юксалтириш йўлидаги катта хизматлари учун Саудия Арабистони Подшоҳи, Икки муқаддас масжид ходими Салмон бин Абдулазиз Ол Сауд Ўзбекистон Республикасининг “Олий Даражали Имом Бухорий” ордени билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти
Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2022 йил 16 август

ЎЗБЕКИСТОН РАҲБАРИНИНГ САУДИЯ АРАБИСТОНИГА СЎНГГИ 30 ЙИЛДАГИ БИРИНЧИ ДАВЛАТ ТАШРИФИ ЯКУНЛАРИ ТОШКЕНТ ВА АР-РИЁД УЧУН ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ ҚИРРАЛАРИНИ ОЧАДИ

Хорижий экспертлар Ўзбекистон Президентининг Саудия Арабистонида давлат ташрифи якунлари ҳақидаги фикр-мулоҳазаларини билдирмоқда.

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Саудия Арабистонида давлат ташрифи якунлари халқаро бизнес ва экспертлар ҳамжамиятининг диққат марказида бўлди. Экспертларнинг аксарияти мамлакатлар икки томонлама

ҳамкорлиқни ривожлантириш учун ҳали ишга солинмаган улкан салоҳиятга эга экани, ташриф чоғида эришилган келишувлар икки давлат раҳбарларининг ўзаро манфаатли муносабатларини изчил кенгайтириш ва мустаҳкамлаш борасидаги юксак сиёсий иродасидан далолат бераётганини эътироф этмоқда.

Давоми 2-бетда

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОРИ

КОНЬЯ ШАҲРИДА (ТУРКИЯ) БЎЛИБ ЎТГАН V ИСЛОМ БИРДАМЛИГИ ЎЙИНЛАРИДА ҒОЛИБ ВА СОВРИНДОР БЎЛГАН СПОРТЧИЛАР ҲАМДА УЛАРНИНГ ТРЕНЕРЛАРИНИ БИР МАРТАЛИК ПУЛ МУКОФОТЛАРИ БИЛАН РАҒБАТЛАНТИРИШ ТЎҒРИСИДА

2022 йил 9-18 август кунлари Конья шаҳрида (Туркия) бўлиб ўтган V Ислом бирдамлиги ўйинларида эришган ютуқлари билан Ватанимизнинг халқаро миқёсдаги обрў-эътибори ва нуфузини оширишга қўшган ҳиссаси учун ғолиб ва совриндор бўлган спортчилар ҳамда уларни тайёрлаган тренерларни рағбатлантириш, ёшларни профессионал спортга кенг жалб қилишни давлат томонидан янада қўллаб-қувватлаш мақсадида:

1. Белгилаб қўйилсинки:
а) V Ислом бирдамлиги ўйинларида ғолиб ва совриндор бўлган **Ўзбекистон спортчилари:**
олтин медаль учун — 5 000 АҚШ доллари;
кумуш медаль учун — 3 000 АҚШ доллари;
бронза медаль учун — 2 000 АҚШ доллари;
б) V Ислом бирдамлиги ўйинларида ғолиб ва совриндор бўлган Ўзбекистон спортчиларини **тайёрлаган тренерлар:**
олтин медаль учун — 2 500 АҚШ доллари;

кумуш медаль учун — 1 500 АҚШ доллари;
бронза медаль учун — 1 000 АҚШ доллари миқдорида **ҳар бир медал учун бир марталик пул мукофотлари** билан рағбатлантирилади.

Мазкур бандда назарда тутилган харажатлар **Вазирлар Маҳкамасининг захира жамғармаси** маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.
2. Спортни ривожлантириш вазирлиги (А.Икрамов), Ўзбекистон Миллий олимпия қўмитаси (Ш.Ташматов, О.Қосимов), Ўзбекистон Миллий паралимпия қўмитаси (М.Ташходжаев), тегишли спорт федерация (ассоциация)лари:
V Ислом бирдамлиги ўйинларида ғолиб ва совриндор бўлган

Ўзбекистон спортчилари ҳамда уларни тайёрлаган тренерлар рўйхатини тасдиқласин;
Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги (А.Кўчимов) ва Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси (А.Хаджаев) билан биргаликда бир марталик пул мукофотлари тантанали равишда топширилиши ҳамда ушбу жараён **оммавий ахборот воситалари ва ижтимоий тармоқларда кенг ёритилишини таъминласин.**

3. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А.Н.Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг маслаҳатчиси А.А.Абдувахитов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти

Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2022 йил 18 август

САУДИЯ АРАБИСТОНИГА ТАРИХИЙ ТАШРИФ ҲАМКОРЛИК АЛОҚАЛАРИНИ ЮҚОРИ БОСҚИЧГА ОЛИБ ЧИҚАДИ

Бошланиши 1-бетда

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Саудия Арабистонига давлат ташрифи доирасида Ислом тараққиёт банки (ИТБ) президенти Мухаммад бин Сулаймон Ал-Жассирни қабул қилди.

Давлатимиз раҳбари ИТБ президенти Тошкент шаҳрида Банк Бошқарувчилар кенгашининг 46-йиллик йиғилиши муваффақиятли ўтказилгани билан яна бир бор табрикланди.

Президентимиз ИТБ билан шериклик жадал ривожланиб бораётганини мамнуният билан таъкидлаб, Банкнинг Ўзбекистондаги кенг қўламли ислохотлар дастурини амалга оширишдаги стратегик ролини алоҳида қайд этди.

Бугунги кунда ИТБ билан биргаликда уй-жой коммунал инфратузилмани модернизация қилиш, кишлоқларни, соғлиқни сақлаш, таълим, сув ҳўжалиги, тадбиркорлик ва бошқа соҳаларни ривожлантириш бўйича умумий қиймати 1,2 миллиард долларлик лойиҳалар амалга оширилмоқда.

Музокаралар чоғида ҳамкорликни янада кенгайтириш масалалари муҳокама қилинди. Жорий йил якунигача Банк томонидан 1,6 миллиард долларлик ўта муҳим лойиҳа ва дастурларни молиялаштиришни маъқуллаш назарда тутилган алоҳида дастур қабул қилинди. Таъкидланганидек, бу ИТБ билан муносабатларни сифат жиҳатидан янги даражага олиб чиқиш ва 2022-2026 йилларга мўлжалланган ҳамкорлик бўйича мамлакат

дастурини қабул қилиш сари муҳим қадам бўлади.

Банкнинг Тошкентдаги тўлақонли ваколатхонасини тез фурсатда ташкил этиш, янги молиялаштириш воситаларини жорий қилиш муҳим экани таъкидланди.

Ўзбекистоннинг иқтисодий имкониятларини кенгайтириш жамғармаси камбағалликни қисқартириш, аҳоли фаровонлигини ошириш, тадбиркорликни, айниқса, аёллар ва ёшлар бизнесини ривожлантириш борасидаги вазифалар ечимига муҳим ҳисса қўшишига ишонч билдирилди.

Транспорт инфратузилмаси бўйича минтақавий лойиҳаларни, Оролбўйида экологик дастурларни амалга ошириш борасидаги ҳамкорлик, шунингдек, ИХТнинг алоҳида траст фонди кўмағида Афғонистонга гуманитар ёрдам кўрсатиш ва уни ижтимоий-иқтисодий тиклаш масалалари юзасидан фикр алмашилди.

Банк бошчилигидаги ислом оламининг етакчи молиявий институтларини ўз ичига олган Араб мувофиқлаштириш гуруҳининг навбатдаги йиғилишини Тошкент шаҳрида ўтказиш муддатларини қўриб чиқиш юзасидан келишувга эришилди.

Шундан сўнг, давлатимиз раҳбари Жидда шаҳрида Саудия Арабистони Подшоҳлигининг етакчи компаниялари ва молиявий тузилмалари раҳбарлари билан учрашув ўтказди.

Тадбирда инвестициялар вазири Холид ал-Фалиҳ ҳамда подшоҳликнинг "ACWA Power", "SABIC", "Saudi National Bank", "Al Rajhi Capital", "Ma'aden", "Petromin", "Jamjoom Pharma", "SEDCO", "Salic", "Albawani", "Ajlal & Bros", "Desert Technologies" каби йигирмага яқин энг йирик компания ва корпорациялари раҳбарлари иштирок этди.

Давлатимиз раҳбарининг хорижга ташрифлари давомида ишбилармон доиралар вакиллари билан учрашувлар ўтказиш анъанаса айланган. Бундай мулоқотлар манфаатлар туташган нуқталарни аниқлаш, саноат кооперацияси ва инвестицион ҳамкорлик истиқболларини белгилаб олиш учун яхши имконият.

Ўзбекистон ва Саудия Арабистони ўзаро муносабатларни, энг аввало, савдо-иқтисодий соҳада сифат жиҳатидан янги босқичга олиб чиқиш учун улкан салоҳиятга эга. Кейинги йилларда Хукуматлараро комиссия ва Ишбилармонлар кенгашининг йиғилишлари мунтазам ўтказилмоқда. Товар айирбошлаш ҳамжи ортиб, қўшма корхоналар очилмоқда.

Президентимиз куни кеча Валиахд шаҳзода билан музокараларда икки томонлама савдо айланмасини бир неча қарра қўпайтириш, тадбиркорларнинг ташаббусларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва инвестиция лойиҳаларини молиялаштириш бўйича келишувга эришилганини таъкидлади.

Бу ҳамкорликдаги бизнес учун қўлай имконият. Хусусан, Ўзбекистонда тадбиркорлик билан шуғулланиш, хорижий сармоя иштирокини кенгайтириш учун энг қўлай шароитлар яратилмоқда.

Мамлакатимизда муваффақиятли иш юритаётган Саудия компанияларининг тажрибаси кўрсатиб ўтилди. Масалан, "ACWA Power" компанияси билан

ҳамкорликда 2 миллиард 600 миллион долларлик йирик энергетика лойиҳалари бошланган.

Иштирокчиларнинг эътибори ташриф арафасида ўтган Ўзбекистон — Саудия ишбилармонлар кенгаши йиғилишининг мисли кўрилмаган натижаларига қаратилди. Жумладан, унинг якунида умумий қиймати 14 миллиард доллардан зиёд лойиҳаларни амалга ошириш тўғрисида битимлар имзоланди.

Ўтган 30 йилда бундай улкан келишувларга эришилмагани, саудиялик ҳамкорлар учун энг яхши шароитлар яратиш ишлари давом эттирилиши таъкидланди.

Давлатимиз раҳбари Саудия компанияларини янги лойиҳаларни ишлаб чиқиш ва амалга оширишда янада яқиндан ҳамкорлик қилишга чақирди.

Учрашувда Президент Шавкат Мирзиёев икки томонлама шерикликни ривожлантиришга доир фикрларини баён қилди. Хусусан, саудиялик ишбилармонлар Ўзбекистондаги йирик банклар, саноат ва инфратузилма объектиларини хусусийлаштириш жараёнларида иштирок этишга таклиф этилди. Қўшма лойиҳаларни амалга ошириш учун энг истиқболли соҳалар сифатида "яшил" энергетика ва "яшил" иқтисодиёт кўрсатиб ўтилди.

Ўзбекистон шомол электр станцияларини барпо этиш, "яшил" водород ишлаб чиқариш, мукобил энергетикани ривожлантириш, саноатда рақамлаштиришни чуқурлаштириш ва қўшма илмий тадқиқотлар билан шуғулланиш борасида фаол ҳамкорликка тайёр экани таъкидланди.

Мамлакатимиз етакчиси юртимиз рақамли иқтисодиёт, био ва нано-технологиялар, дастурий таъминот,

инновациялар ва сунъий интеллект соҳаларида шерикликни кенгайтиришдан манфаатдорлигини қайд этди.

Озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқариш, соғлиқни сақлаш ва туризм лойиҳаларини амалга оширишга алоҳида эътибор қаратиш таклиф қилинди.

Шунингдек, мамлакатимизда Саудия тараққиёт фонди иштирокида сув ва электр таъминоти борасидаги инфратузилмавий лойиҳаларни такомиллаштириш ишларини давом эттириш режалаштирилган.

Ҳамкорлик қилиш таклифига жавоб берар экан, Саудия Арабистони компания, холдинг ва корпорациялари раҳбарлари Ўзбекистонда фаол бизнес учун яратилган шароитларни юксак баҳоладилар. Ўз чиқишларида улар қўшма лойиҳаларни амалга ошириш режаларини баён қилиб, турли хил йўналишларда ўзаро алоқалар ва шерикликни ривожлантиришга доир нуқтаи назари билан бўлишдилар.

Президент Шавкат Мирзиёев саудиялик ҳамкорларнинг таклиф ва фикр-мулоҳазаларини диққат билан тинглаб, барча лойиҳаларнинг амалга оширилиши устидан қатъий назорат ўрнатилишини қайд этди.

Мутасаддиларга таъсирчан механизмлар ва аниқ ижро муддатлари кўрсатилган комплекс "Йўл харитаси"ни қабул қилиш топирилди. Шу орқали ташриф доирасида эришилган барча келишувлар ижроси учун тегишли вазирлик ва идоралар раҳбарлари шахсан жавобгар бўладилар.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Икки муқаддас масжид ходими — Саудия Арабистони Подшоҳи Салмон бин

Абдулазиз Ол Саудни мамлакатимизнинг юксак мукофоти — "Олий даражали Имом Бухорий" ордени билан мукофотлади.

Маълумки, бу орден яқинда, Ўзбекистон Республикасининг 2022 йил 15 августдаги қонунига мувофиқ таъсис этилди. У билан илм-маърифатни ривожлантириш, ислом олами мутафаккирлари меросини ўрганиш ва кенг тарғиб қилишдаги алоҳида хизматлари учун олимлар, тадқиқотчилар, адиблар, шунингдек, хорижий давлатлар ва ҳукуматлар раҳбарлари мукофотланади.

Салмон бин Абдулазиз ушбу мукофотга сазовор бўлган биринчи инсон бўлди.

Президент Шавкат Мирзиёев Саудия Арабистонига ташрифи чоғида муқаддас Макка шаҳрида ҳам бўлиб, умра амалларини бажарди.

Давлатимиз раҳбари динимиз арконларига мувофиқ эҳромга кириб, намоз ўқиди, табляия айтиб, Масжидул ҳарамга борди.

Маълумки, каъбатуллоҳнинг ичига кириш мусулмонлар орзу қиладиган улуғ шарафдир. Президентимиз ана шундай шарафга муассар бўлиб, каъбатуллоҳнинг ичиди намоз ўқиди.

Сўнг байтуллоҳ атрофида етти бор тавоф, Сафо ва Марва тепаликлари орасида еттига саъй қилинди.

Мамлакатимиз делегацияси аъзолари, уламо ва зиёлилар билан биргаликда юртимизга тинчлик ва тараққиёт, халқимизга саломатлик ва фаровонлик тилаб дуолар ўқилди.

Шу билан Ўзбекистон Президентининг Саудия Арабистонига давлат ташрифи якунланди.

ЎЗА

ЎЗБЕКИСТОН РАҲБАРИНИНГ САУДИЯ АРАБИСТОНИГА СЎНГГИ 30 ЙИЛДАГИ БИРИНЧИ ДАВЛАТ ТАШРИФИ ЯКУНЛАРИ ТОШКЕНТ ВА АР-РИЁД УЧУН ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ ҚИРРАЛАРИНИ ОЧАДИ

Бошланиши 1-бетда

Фумихико КАТО, Япония Миллий нефть уюшмаси раисининг ўринбосари ва ижрочи директори, Япониянинг Ўзбекистондаги собиқ элчиси:

— Ўзбекистон билан Саудия Арабистони ўртасидаги ҳамкорликнинг мустаҳкамланиши ва кенгайиши гоят муҳим бўлгани ҳолда, Марказий Осиё минтақасида тинчлик ва осойишталик мустаҳкамланиши, барқарорлик ва иқтисодий тараққиёт таъминлигини нуқтаи назаридан алоҳида аҳамиятга эга.

Ҳар икки давлат Марказий Осиё ва Яқин Шарқдаги минтақавий сиёсат ва иқтисодиёт масалаларида, шу жумладан, "афғон муаммоси" деб номланган низонинг ҳал қилинишида муҳим етакчилик ролини ўйнамоқда.

Шуни қайд этиш керакки, минтақадаги давлатлар Япония учун жуда муҳим ҳамкорлар ҳисобланади, чунки Ўзбекистон билан стратегик шериклик муносабатлари ўрнатилган бўлса, четдан сотиб олинadиган нефть маҳсулоти умумий ҳажмининг 40 фоизи мамлакатимизга Саудия Арабистонидан импорт қилинади.

Япония ушбу мамлакатлар ҳукуматлари билан биргаликда Афғонистонга ёрдам кўрсатмоқда, кишлоқ ҳўжалигини ривожлантириш, ҳуқуқни муҳофаза қилиш идораларини такомиллаштириш ва Трансафғон темир йўли қурилиши лойи-

ҳасини амалга оширишга, шунингдек, табиий ресурслар ва энергетика соҳасида қўмаклашмоқда.

Умид қиламанки, икки давлат раҳбарлари учрашувларининг натижалари сиёсий, савдо-иқтисодий ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш ва кенгайтириш учун ўзига хос пойдевор бўлади.

ҳам халқаро муносабатлар тизимида жуда муҳим ўрин тутади.

Бундан ташқари, икки давлат раҳбарлари қатор муҳим соҳалардаги алоқаларни ҳар томонлама мустаҳкамлашга муваффақ бўлдилар. Ташрифнинг дастлабки натижаларидан аён бўлишича, молиявий ва сармоявий жиҳатдан Саудия Арабистони Ўзбекистон бозорига фаол иштирок этишдан жуда манфаатдордир. Ўзбекистонда амалга ошириш учун Саудия Арабистони билан қўп миллиард долларлик инвестиция лойиҳалари имзоланиши Тошкентнинг мисли кўрилмаган муваффақияти ҳисобланади.

Икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик салоҳияти жуда мустаҳкам. Ҳамкорлик саноат қурилиши, металлургия, энергетика, юқори технологиялар, транспорт инфратузилмаси, туризм сингари соҳаларда ҳам самарали ривожланиши мумкин.

амалга оширилаётган кенг қўламли ислохотлар ҳақида батафсил маълумотларни бериш имконини яратиши баробарида икки мамлакат ўртасидаги қўп қиррали ҳамкорликни бундан-да раванқ топтириш учун янги имкониятлар эшикларини очди.

"Дунё" АА

"ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН" УЧУН МАХСУС

"ARAB NEWS" ГАЗЕТАСИДА ЎЗБЕКИСТОН ТАШҚИ ИШЛАР ВАЗИРИ ЎРИНБОСАРИ БИЛАН СУҲБАТ ЭЪЛОН ҚИЛИНДИ

Ўзбекистон ташқи ишлар вазири ўринбосари Фурқат Сидиков "Arab News" газетаси муҳбири билан суҳбатда Янги Ўзбекистон Тараққиёт стратегияси ва Саудия Арабистони "Vision 2030" дастури ўртасида ўхшашликлар мавжудлигини, бу умумий қарарлар ўзаро савдо ва ҳамкорликнинг келажагига ижобий таъсир кўрсатаётганини таъкидлади.

Газета муҳбири Ўзбекистон ташқи сиёсат маҳкамаси раҳбарининг ўринбосари икки мамлакатда ҳаётга татбиқ этилаётган ислохот дастурлари ва "йўл хариталари" бир-бирига монанд бўлиб, улар аниқ ва амалий тараққиёт йўлини акс эттиришини қайд этганини билдирган.

Нашр Фурқат Сидиковнинг "Ҳар икки халқ ўзаро яқин алоқалар ўрнатиб, мустаҳкам стратегия доирасида ҳамкорлик қилмоқда. Биз Подшоҳликнинг "Vision 2030" стратегиясини ва "Ехро 2030" халқаро кўргазмасини ўтказиш бўйича ташаббусини тўлиқ қўллаб-қувватлаймиз", деган сўзларидан иқтибос келтирган.

Суҳбатда сўнгги беш йилда Ўзбекистон бозор иқтисодиётига ўтишни жадаллаштиришга қаратилган ривожланиш стратегиясини амалга оширгани, бу эса кичик ва ўрта корхоналар, қўп тармоқли иқтисодиётнинг ўсиши учун қўлай замин яратгани ҳақида фикр юритилган.

Ўзбекистон ўнлаб йиллар давомида пахта, олтин, нефть ва газ каби бир нечта асосий экспорт маҳсулотларига таяниб келган. Даромад манбаларини диверсификация қилиш истагида бўлган мамлакат кишлоқ ҳўжалиги, озиқ-овқат хавфсизлиги, энергетика, ахборот технологиялари ва бошқа соҳаларга хорижий сармоя киритиш учун кенг йўл очди, деб ёзди муҳбир.

Ўқувчилар эътибори Ўзбекистон ва Подшоҳлик ўртасида турли соҳаларда умумий қиймати 12 миллиард доллар миқдоридаги 10 дан ортиқ сармоявий битимлар имзоланганига қаратилган. Улар орасида Саудия Арабистонининг йирик "Acwa Power" компанияси билан Ўзбекистонда 1500 мегаватт қувватга эга шомол электр станциясини барпо этиш бўйича лойиҳаларни амалга ошириш юзасидан шартнома имзоланган бўлиб, бу йўналишдаги ҳамкорлик 2031 йилгача мамлакат ўзининг электр энергиясига бўлган эҳтиёжининг 40 фоизини қайта тикланадиган манбалардан таъминлаш мақсадига эришишга ёрдам беради.

Сўнгги йилларда Саудия Арабистони томонидан Ўзбекистон иқтисодиётининг турли тармоқларига киритилган сармоялар сезиларли даражада ошди. Ҳозирда 38 та қўшма корхона мавжуд бўлиб, улардан 20 тасининг фаолияти тўлалигича Саудия Арабистони инвесторлари маблағи асосида ташкил этилган. Фурқат Сидиковнинг таъкидлашича, озиқ-овқат маҳсулотларини қайта ишлаш ва экспорт қилиш соҳасида янада яқинроқ ҳамкорлик қилиш учун барча имкониятлар мавжуд. Бугунги ҳамкорлик кўрсаткичлари икки давлатнинг мавжуд салоҳияти ва имкониятларини акс эттирмайди. "Биз Подшоҳлик билан ҳамкорликда қўшма корхоналар сонини қўпайтириш устида иш олиб бормоқдамиз", деб таъкидлаган у.

"Қишлоқ ҳўжалиги Ўзбекистоннинг иқтисодий ривожланишида муҳим ўрин тутди. Биз озиқ-овқат саноати ва хавфсизлиги бўйича етакчи давлатларданмиз. Подшоҳликка озиқ-овқат маҳсулотлари, мева ва сабзавотларни экспорт қилиш имконияти мавжуд. Шунингдек, бу ерда озиқ-овқат маҳсулотларини қайта ишлаш ва қадқолаш маркази барпо этиб, тайёр товарларни учинчи мамлакатларга экспорт қилишни йўлга қўйиш мумкин", деб фикр билдирган Фурқат Сидиков.

Суҳбатда Ўзбекистон ва Саудия Арабистонига, гарчи улар чегарадош бўлмаса-да, юзлаб йиллар давомида дин ва маърифат, илм-фан ва маданият боғлаб келаётгани таъкидланган. Ислом олами тараққиёти ва бутун инсоният тамаддунига улкан ҳисса қўшган Ибн Сино, Муҳаммад Мусо Хоразмий, Имом Бухорий, Имом Термизий, бошқа буюк мутафаккир ва уламолар меросини ҳар икки мамлакат халқлари қадрлаб ва улуғлаб келмоқда. ЮНЕСКОнинг Бутунжаҳон мероси рўйхатида киритилган Хива шаҳридаги Ичан қальанинг тарихий мейморчилиги Ўзбекистоннинг бутун дунё сайёҳлари эътиборини тортдиб келадиган диққатга сазовор жойларидан биридир.

"Дунё" АА

Жидда

Шухрат МАМАЖОНОВ,
Давлат хизматини
ривожлантириш агентлиги
департамент мудири
ўринбосари

Янгилаётган Ўзбекистондаги ислохотлардан кўзланган мақсад халқимиз учун обод ва фаровон ҳаёт куриш, иқтисодий-ижтимоий тараққиётда энг ривожланган давлатлар қаторига киришдир. Ана шундай эзгу мақсад йўлида жамиятнинг барча соҳаларида туб ислохотлар кечмоқда.

Хусусан, 2017 йилда Президентимиз замонавий давлат бошқарувини шакллантиришнинг фоявий платформаси тўғрисида концептуал фикр билдириб, “бугун ҳаётнинг ўзи биздан профес-сионал, тезкор ва самарали давлат хизмати тизимини шакллантириш, янгича фикрлайдиган, ташаббус-кор, эл-юртга садоқатли кадрларга кенг йўл очиб бўйича самарали ти-зим ишлаб чиқишни талаб этмоқда”, деган эди. Ўз навбатида, мамлакатимизда Учинчи Ренессанс пойдевори-ни яратиш, уни буюк халқ ҳаракатига айлантириш, бу мақсад йўлида фаол иштирок этаётган ёшларга кенг имко-ниятлар яратиш ва ҳар томонлама кў-мак бериш ҳам устувор вазифа этиб белгиланган.

ЛАВОЗИМЛАР УЧ ГУРУҲГА БЎЛИНАДИ

Қонун билан давлат фуқаролик хизматчиларининг лавозимлари “сиё-сий”, “бошқарув” ва “ёрдамчи” гуруҳ-ларга бўлинмоқда. Шунингдек, улар-га тайинланишнинг аниқ қоидалари белгиланмоқда. Шунга кўра, давлат фуқаролик хизматига илк маротаба кираётган номзодлар очик мустақил танлов асосида “ёрдамчи” гуруҳига мансуб мутахассис лавозимларни эгаллайди. Давлат фуқаролик хизма-тида хизмат поғоналарида кўтари-лиш ички танловлар асосида амалга оширилади. “Бошқарув” гуруҳига ман-суб лавозимларни эгаллаган давлат фуқаролик хизматчилари келгусида “сиёсий” лавозимларга тайинланиш учун миллий кадрлар захирасига ки-ритилади. “Бошқарув” гуруҳига мансуб лавозимларни эгаллашнинг асосий шартларидан бири этиб малака оши-риш сертификатига, яъни тегишли би-лим, малака ва кўникмага эга бўлиш белгиланмоқда.

Давлат органларида хизмат поғо-наларида кўтарилиш (карьерга мо-дели)нинг юқорида қайд этилган ме-зонлар асосида белгиланиши, энг аввало, хизматчиларни малака оши-риш ва юклатилган вазифалар ижро-сини юқори сифат билан бажаришга рағбатлантиради ҳамда рақобатли меҳнат бозорида давлат фуқаролик хизматининг нуфузини янада юксал-тиради.

Ҳар қандай давлат хизматида са-марали карьера моделини қўллашдан давлат органи ва давлат хизматчи-си тенг манфаатдор бўлиши лозим. Давлат органининг манфаатдорлиги раҳбарлик лавозимларини истеъдо-ли, малакали хизматчилар томонидан адолатли ва шаффоф мезонлар асо-сида эгаллаши натижасида давлат органига юклатилган вазифаларнинг самарали ижросини таъминлаш би-лан изоҳланади, давлат хизматчилари-да эса ўз устида ишлаш, малакасини доимий ошириш, хизмат мажбурият-ларини самарали амалга ошириш натижасида юқори лавозимларга та-йинланишга бўлган мотивация шакл-ланади.

КОРРУПЦИЯНИНГ ОЛДИ ҚАНДАЙ ОЛИНАДИ?

Шу пайтгача давлат органларида ишлаётган ходимлар фаолияти билан боғлиқ қайси ҳаракатлардан тийилиб туриши зарурлигини аниқ белгилайди-ган ягона ҳуқуқий ҳужжат йўқ эди.

Энди давлат фуқаролик хизматчи-лари учун аниқ чекловлар, шуғуллани-ши мумкин бўлмаган фаолият турлари белгиланмоқда. Бу каби чекловларнинг аниқ белгиланиши соҳада коррупция-га оид ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишга, превентив чораларни ўз вақ-тида амалга ошириш билан бирга, дав-лат хизматчиларининг касбга садоқат, ҳушхўлқлик, халққа бегараз ва муносиб хизмат қилиш маданиятини шаклланти-ришга хизмат қилади.

Қонун билан давлат фуқаролик хиз-матига қабул қилишдан тортиб ишдан бўшатишгача бўлган барча жараён-да максимал даражада коррупция-вий хавф-хатарларнинг олдини олиш, коррупцияга мойил муносабатларни бартараф этишга доир нормалар ўз ак-сини топан. Хусусан, қонунда давлат органлари учун коррупциянинг олдини олиш бўйича махсус чора-тадбирлар, шунингдек, давлат фуқаролик хизмат-чисига қатор мажбурият ва чекловлар белгиланмоқда. Масалан, тегишли одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этиш, манфаатлар тўқнашувига йўл қўйма-слик, бегараз ва ҳолис бўлиш, ўз хиз-мат мавқеидан шахсий мақсадларда фойдаланмаслик, давлат мулкидан фақат хизмат мақсадларида фойда-ланиш каби мажбуриятлар урнатил-моқда. Бундан ташқари, касбий ри-вожланиш, давлат органи фаолиятини такомиллаштириш ва коррупцияга оид хавфларни бартараф этиш мақсадида давлат фуқаролик хизматида ротация институти жорий этилади.

ИШГА ТАНЛОВ ОРҚАЛИ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ

Давлат фуқаролик хизмати татбиқ этилган давлат органлари ва ташки-лотларида кадрларни барчага тенг имкониятлар яратган ҳамда саралаш ва касбий фазилатлари, малакасини

объектив баҳолаган ҳолда танлов асосида танлаб олишнинг шаффоф механизмлари жорий этилади. Сўнг-ги йилларда бу йўналишда тажриба тариқасида 70 та вазирлик, идора ва ҳокимликда ўтказилган танловларда 911 мингга яқин номзод иштирок этиб, натижада 35 мингдан ортқ мутахас-сис ишга қабул қилинди.

Энди давлат органларига кимнингдир тавсияси билан эмас, балки барча учун очик бўлган, малака ва касбий компе-тенция соғлом рақобатини таъминлай-диган мустақил танловлар орқали энг муносиб номзодлар танлаб олинади.

Давлат фуқаролик хизматчилари-нинг ҳуқуқий мақоми, меҳнатга оид ҳуқуқлари, уларни ҳимоя қилиш чора-лари ва воситалари аниқ белгиланиши давлат органларида нормал иш режи-мини таъминлаш, ходимлар меҳнати-га оид стандартларни амалда қўллаш, мазкур соҳадаги ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишга шароит туғдиради.

Шу билан бирга, давлат фуқаролик хизматчиларини хизмат поғоналарида ўстиришда очик ва шаффоф механиз-ларни жорий этиш орқали энг муҳим самарадорлик кўрсаткичлари (KPI) асо-сида баҳолаш тизими йўлга қўйилди. Ҳозир тажриба тариқасида туман (ша-ҳар) ҳокимларининг 1218 ўринбосари ва 832 та сектор раҳбари фаолияти ба-ҳолаб борилмоқда. Ўшбу тизим орқали давлат фуқаролик хизматида кадрлар-нинг касбга оид фазилатлари ва ало-

ҳида хизматлари натижасида уларнинг жой-жойига қўйилишида коррупциявий ҳолатлар, таниш-билишчилик каби салбий иллатларнинг олдини олиш, энг муносиб ва қобилиятли кадрларни муносиб равишда юқори лавозимга та-йинлаш орқали рағбатлантириш, бошқа кадрларни эса ўз устида ишлашга ун-даш каби икбий натижалар беради.

Илгари ходимлар малакасини оши-риш қоида тариқасида амалга оширил-ган бўлса, энди у хизмат поғоналарида ўсишда асосий ва муҳим омил ҳисоб-ланади. Шу мақсадда раҳбарлардан тортиб энг қўйи бўгин давлат хизматчи-ларининг компетенциясини ривожлан-тириб боришга қаратилган ягона мала-ка ошириш ва қайта тайёрлаш тизими йўлга қўйилди.

Муносиб раҳбар кадрларни тайёр-лаш мақсадида миллий кадрлар захи-раси шакллантирилади. Шу мақсадда юқори натижага эришган бошқарув хо-димлари билим даражаси, психологик ҳолати ва ташкилотчилик қобилияти синовдан ўтказилиб, миллий кадрлар захирасига киритилади.

Яна бир янгиланган давлат органларида кадрлар бўлими фаолияти тубдан ўза-риши билан боғлиқ. Энди кадрлар би-лан ишлаш бўлими фақатгина давлат органларидаги икром интизоми ёки кадр-лар масаласига оид буйруқларни рас-мийлаштириш билан чекланиб қолмай, инсон ресурсларини ривожлантириш ва бошқаришга ҳам эътибор қаратади.

КАДРЛАРНИ ТАНЛАШДА ШАФФОФ ТИЗИМ ЯРАТИЛМОҚДА

30 ЙИЛДАН БУЁН КЕЙИНГА СУРИЛИБ КЕЛГАН МАСАЛАГА САМАРАЛИ ЕЧИМ

Маъмур БАЁНОВ,
“Ўзбекистон белгиси” кўкрак нишони соҳиби

Шу йилнинг 4 август кuni Президентимиз Шавкат Мирзиёев раислигида давлат хизматини ислох қилиш ва бошқарувда натижадорликни ошириш чора-тадбирлари юзасидан ўтказилган видеоселектор йиғилишида мутасадди давлат органлари ва ташкилотларига одамларни рози қилишга йўналтирилган давлат хизматининг яқин келажакдаги “Йўл харитаси” кўрсатиб берилди.

меҳнат ва маблаг талаб этилади. Қолаверса, давлат хизматчиси ҳам чекланган ресурс эканини унутмас-лик керак”, деди Президент. Шу боис, ходимнинг тажрибаси, малакаси ва эришган натижасига қараб рағбатлан-тириш тизими жорий қилиниши кўриб чиқилади.

САЛОҲИЯТЛИ КАДР АДОЛАТЛИ ТАРЗДА СИНАЛАДИ

Тараққий этган давлатлар томонидан намуна сифатида олинган давлат фуқа-ролик хизмати соҳасида бошқарувнинг замонавий тизимини жорий этиш бора-сидаги ислохотлар негиздаги асосий вазифалардан бири “**очик мустақил танлов асосида кадрларни танлаб олиш**” эканини кўришимиз мумкин. Бунда энг иқтидорли, компетенция-лари юқори бўлган ходимлар мери-тократия тамойили асосида бўш иш ўринларига ишга қабул қилинади.

Давлат органлари ва ташкилотларида кадрларни давлат фуқаролик хизматига очик мустақил танлов асосида қабул қи-лиш доимий равишда ташкиллаштирил-моқда. Шу мақсадда, Давлат фуқаролик хизматчилари вакант лавозимлари ягона очик портали — vasapsu.args.uz ишлаб чиқилди. Ўшбу портал давлат органлари ва ташкилотларидаги вакант лавозимла-рини муносиб кадрлар билан тўлдириш учун “бир дарча” тамойили асосида фао-лият кўрсатади. Яъни меҳнат ва кадрлар ишига оид барча интернет платформала-ри мазкур портал билан интеграциялаш-ган. Портал интерактив бўлиши билан бирга номзодлар учун қатор имконият ва қулайликларни тақдим этади. Масалан, танловда иштирок этиш истагида бўлган номзодлар бир йўла давлат органининг учтагача бўш иш ўрни учун ариза топши-риши мумкин. Ариза юбориладиган таш-килотлар сони чегараланмаган. Вакант иш жойига бўлган малакавий талаблар иш берувчи барча учун тенг тамойил асо-сида белгиланади.

Мазкур тизимнинг аҳамиятли томо-ни шундаки, танлов босқичлари бўйи-ча маълумотлар онлайн тарзда ҳар бир номзоднинг порталдаги шахсий кабинетига юборилади, яъни ҳар бир

ҚОБИЛИЯТНИ АНИҚЛАШ, ЎҚИТИШ, ИШИНИ ЯХШИ ЙЎЛГА ҚЎЙИШГА ЎРГАТАДИГАН ЯХЛИТ ТИЗИМ БЎЛМАГАНИ УЧУН АЙРИМ РАҲБАР КАДРЛАР БЕРИЛГАН ВАЗИФАЛАРНИ ЭПЛАЙ ОЛМАЁТГАНИ КЎРСАТИБ ЎТИЛДИ. МИСОЛ УЧУН, ЖОРИЙ ЙИЛНИНГ ЎТГАН 6 ОЙИДА БИЛИМ ВА КЎНИКМАЛАРИ ЕТИШМАГАНИ БОИС, 37 ТУМАН ВА ШАҲАР ҲОКИМИ АЛМАШТИРИЛДИ.

босқич натижаси бўйича номзодларга асосланган жавоб берилади. Энди дав-лат фуқаролик хизматида кириш учун номзод-кадрлар қозғалар бошқарувнинг иборат объективка ва бир қанча маъ-лумотномаларни кўтариб овора бўлиб юрмайди. Номзод ҳақидаги барча маъ-лумотлар Ягона миллий меҳнат тизими орқали автоматик тарзда ўз аризасида акс этади. Шунчаки электрон платфор-мага кириб, 3-4 кадамдан иборат ҳа-ракат орқали ўзларига муносиб вакант лавозимга ариза юборади.

Ариза қабул қилингандан сўнг таш-килотда тузилган очик танлов бўйича комиссия томонидан 3 иш кунида ном-зодларнинг аризалари белгиланган малака талаблари бўйича ўрганила-ди ҳамда натижаси юзасидан ҳар бир номзоднинг шахсий кабинетига тегиш-ли хабар юборилади. Танловнинг ке-йинги босқичи — тест синовига ўтган номзод 3 иш куни мобайнида Давлат хизматини ривожлантириш агентлиги томонидан ҳудудларда марказлашти-рилган ҳолда тест синовидан ўткази-лади. Шундай қилиб, икбий натижага эга бўлган номзодлар билан 3 иш куни мобайнида танлов комиссияси томони-дан суҳбат ўтказилади. Суҳбат жараё-ни ассесмент шаклида ташкил этилиб, номзодларга тенг шароит ҳамда тенг вазндаги саволлар берилади. Бу жа-раёнда агентлик масъул ходими куза-тувчи сифатида иштирок этади ҳамда шаффоф ва адолатли тарзда ўтишни назорат олади. Суҳбат жараёнидан муваффақиятли ўтган номзодни ишга қабул қилиш бўйича тегишли ҳужжат-лари расмийлаштирилиб, платформа-га юкланади, шундан мазкур вакант ла-возим автоматик тарзда Ягона миллий меҳнат тизимида ёпилади.

Табиий савол туғилади. Бу тизимни жорий этишда ташкилот ва идора-ларнинг кадрлар бўлимлари қай даражада тайёр, улар янгича тизим-нинг драйвери бўла оладими? Ўшбу масаланинг ечими ҳам Давлат хизма-тини ривожлантириш агентлиги эъти-боридан четда қолмади. Ўзбекистон Республикаси Президентини ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси билан ҳамкорликда вазирлик ва идоралар, Қорақалпоғистон Республикаси, ви-лоятлар ҳамда Тошкент шаҳар ҳоким-ликлари, туман-шаҳар ҳокимларининг кадрлар бўлимлари раҳбарлари учун инсон ресурсларини ривожлан-тириш ва бошқариш масалаларини қамраб олган малака ошириш курсла-ри тизимли ташкил қилинди. Ўқув жа-раёнларида кадрларни танлаш ва улар билан ишлаш борасида замонавий усулларни қўллаш, давлат фуқаролик хизматида иқтидорли кадрларни жалб қилиш, бу жараёнда эътибор бериш лозим бўлган жиҳатларнинг энг кичик нуқталаригача бўлган мезонлари ақлоқ мисоллар ва амалий намуналар билан кўрсатиб берилди.

Барча жараёнларда жамоатчилик назорати юқори даражада урнатилган, десак муболага бўлмайди. Утган давр мобайнида жамоатчилик томонидан тест синовни ҳамда суҳбат жараёнини янада такомиллаштириш, саволларни соҳавий йўналишлардан келиб чиқиб тайёрлаш, суҳбат жараёнига мустақил экспертларни жалб этишга қаратилган 40 дан ортқ конструктив тақлифлар келиб тушди. Уларнинг деярли барчаси ижрога қаратилди, яъни портал фао-лияти янада такомиллаштириб, танлов босқичларида инсон омили максимал даражада қисқартрилди.

ОЧИҚ МУЛОҚОТ ОЛДИДАН

Маълумки, жорий йилнинг 22 август куни Президентимиз Шавкат Мирзиёев ва республикаимиз тадбиркорларининг очик мулоқот шаклидаги учрашуви бўлиб ўтди. Айтиш жоизки, мазкур тадбирнинг мамлакатимиз тадбиркорлари, бизнес вакиллари, умуман, иқтисодиётимиз равнақи учун аҳамияти жуда катта. Чунки унда нафақат ишбилармонликни қўллаб-қувватлаш борасидаги ишлар зътироф этилади, балки таҳлил қилинади, мавжуд муаммоларга ечим топиш чоралари кўрилади.

Қисқа қилиб айтганда, очик мулоқот ишбилармон доира вакилларида давлат раҳбари билан бевосита учрашиш орқали ўз тақдирларини билдириш, соҳа ривожини йўлидаги ташаббусларини илгари суриш учун катта имкониятдир.

Мазкур йирик тадбирга тайёргарлик авж олганда, Республикаимиздаги деярли барча вазирлик ва идоралар кейинги бир неча ой давомида тадбиркорлар муносабатларини қабул қилиб, ташкил этилган махсус штабга йўналтирилди. Муаммо ва масалаларни имкон қадар ҳал этишга ҳаракат қилмоқда. Соҳа вакиллари билан турли учрашувлар, давра суҳбатлари ўтказилмоқда. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг тадбиркорлар билан очик мулоқотида тайёргарлик кўриш доирасида 2022 йил 17-18 август кунлари "Тадбиркорлар билан мулоқот ҳафталиги" ўтказилди.

Биз ҳам ушбу тадбирда иштирок этиб, айрим вазирлик ва идоралар масъулларининг фикрларини ёзиб олдик.

Азиз ВОИТОВ, инвестициялар ва ташқи савдо вазирининг биринчи ўринбосари:

— Бу йилги жараёнлар ҳақида гапиршдан олдин ўтган йилги мулоқотга тўхталсам. Чунки мазкур тадбир Ўзбекистонда илк бор ташкил этилди. Шу маънода, ўтган йилги учрашув барча учун тарихий воқеа бўлди. Қолаверса, мулоқотдан сўнг мамлакатимизда ишбилармонлик муҳитини янада яхшилаш, тадбиркорларга кенг имкониятлар яратиш ҳамда уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш мақсадида 70 дан ортиқ норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинди.

Бу йилги тадбирни тизимли ўтказиш мақсадида вазирлигимизда "Колл-марказ" ва доимий штаб 7/24 режимида фаолият кўрсатиб келмоқда. Ҳозиргача "Колл-марказ"га тадбиркорлик субъектларидан 10 мингдан ортиқ мурожаат келиб тушган. Улар, асосан, бизнесни соддиқлаштириш, кредитлаш ва субсидиялар, солиқ тизими, хусусийлаштириш масалаларига оид. Мухими, мурожаатларнинг 73 фоизидан ортиги ижобий ҳал қилинди.

Умуман олганда, бугун давлатимиз раҳбари томонидан тадбиркорлар муаммоларини ҳудудларга чиққан ҳолда доимий равишда ўрганиб, уларни ҳал қилиш чораларини кўриш бўйича

вазифалар аниқ белгилаб берилган. Шундан келиб чиқиб, ҳудудларда тадбиркорлик субъектлари вакиллари билан доимий равишда учрашувлар ташкил қилиб келинмоқда. Натижада тадбиркорлар томонидан ишлаб чиқариш ҳажми ортиб, экспорт кўрсаткичлари сезиларли даражада ошди. Хусусан, Давлат инвестиция дастури доирасида жорий йилнинг 7 ойида 5,6 миллиард долларлик хорижий инвестициялар ўзлаштирилди.

Айтиш жоизки, сўнгги йилларда мамлакатимизда инвестиция муҳитини яхшилаш мақсадида ҳуқуқий базани мустаҳкамлаш, инвесторларнинг манфаатларини ҳимоя қилишда бир

қатор ишлар олиб борилди. Хусусан, 2,5 миллиард сўмдан кам бўлмаган миқдорда инвестиция киритган чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахсларга уч йиллик виза олиш ҳуқуқи берилди. Мамлакатда очиклик сиёсатини таъминлаш мақсадида 90 дан ортиқ хорижий давлат фуқаролари учун Ўзбекистонга визасиз кириш имконияти яратилди. Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар устав фондидаги хорижий инвестициялар улушининг энг кам миқдори 30 фоиздан 15 фоизгача камайтирилди.

Яна бир муҳим масала, тадбиркорлик фаолияти учун қўллаб-қувватлаш таъминоти бўлиши таъминлаш мақсадида 90 дан ортиқ хорижий давлат фуқаролари учун Ўзбекистонга визасиз кириш имконияти яратилди. Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар устав фондидаги хорижий инвестициялар улушининг энг кам миқдори 30 фоиздан 15 фоизгача камайтирилди.

Бундай ижобий ўзгаришлар кўп. Мухими, улар тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш орқали ички бозоримиз рақобатбардошлигига, одамлар турмуш шароити яхшиланишига хизмат қилляпти.

ПРЕЗИДЕНТ БИЛАН МУЛОҚОТ ТАДБИРКОРЛАР УЧУН КАТТА ИМКОНИЯТДИР

Беҳзод ҲАМРОЕВ, Марказий банк бошқаруви раиси ўринбосари:

— Очик мулоқот тадбиркорлар учун жуда яхши платформа бўляпти. Республика штабига келиб тушган мурожаатларни таҳлил қилиб кўрганимизда шу нарса маълум бўлдики, уларнинг қарийб 1800 таси айнан банк тизимига тегишли экан. Шунингдек, уларнинг аксарият қисми, яъни 96 фоизи индивидуал, кредит ажратиш ёки кредит муддатини чўзиш каби масалаларга дахлдор. Албатта, уларга тегишли банклар билан жавоб берилди. Лекин шундай масалалар ҳам борки, бу тадбиркорлар томонидан кўп такрорланади. Яъни тизимли. Масалан, фойзалар бўйича мурожаатларни шулар сирасига киритиш мумкин. Бизнес учун, тадбиркорлик учун фойзалар банд, деган эътирозлар кўп бўлади. Лекин бунинг ўзига хос сабаблари бор. Хусусан, инфляция юқори бўлса, фойзалар ҳам юқори бўлади. Инфляция босқичма-босқич пасайиб борадиган бўлса, фойзалар ҳам тушаверади.

— Бугунги кунда айнан чорвачилик соҳасидаги тадбиркорлар фаолиятини қўллаб-қувватлаш бўйича бир неча қарор қабул қилинган. Давлатимиз раҳбарининг 2020 йил 29 январдаги ва 2021 йил 3 мартдаги қарорлари соҳада фаолият кўрсатаётган тадбиркорлар учун аниқ муддао бўлди. Негаки, мазкур ҳужжатлар асосида наслчилик субъектларига уларнинг асосий фаолият тури бўйича фойда солиғи, мол-мулк солиғи, ер солиғи ва сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ ставкаси 50 фоиз миқдорида қўлланилиши белгиланди.

Эътибор қилсангиз, Марказий банк ҳар ойда ўртача фойзаларни эълон қилиб боради. Бу ерда мен фақат тижорат фойзаларини назарда тутяпман. Масалан, январь ойида 24,3 фоизни ташкил қилган бўлса, фойз ставкалари пасайиши эвазига июль ойида 21,5 фоизгача камайди.

Яна тадбиркорларимиздан, аниққиса, ҳудудлардан "кредит етмаяпти", "ресурс тугаб қолди" вақлари билан кредит

Баҳром НОРҚОБИЛОВ, Ветеринария ва чорвачиликни ривожлантириш давлат қўмитаси раиси:

Айни пайтда республикаимизда фаолият юритаётган 1 582 та наслчилик билан шугулланувчи чорвачилик субъекти ушбу имтиёزلардан фойдаланиш ҳисобига чорва моллари бош сони ва ишлаб чиқариш ҳажмларини кўпайтиришга эришди.

Республикаимизда чорвачиликда озуқа базасини мустаҳкамлаш юзасидан ҳам тизимли ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, Президентимизнинг 2022 йил 8 февралдаги қарорига мувофиқ, жорий йилнинг 8 августидан озуқа экин ер майдонларида ёмғирлатиб ва томчилатиб сугориш технологияларини, мобил сугориш ҳамда "спринклер" тизимларини жорий этган чорвачилик ҳужжалиқарига унинг ҳар бир гектари учун 8 миллион сўм миқдорида республика бюджети ҳисобидан субсидия ажратиши белгиланди. Ушбу қарорга кўра, чорвачилик йўналишида жалб қилинадиган халқаро молия институтларининг кредит маблағлари 10 йил муддатга

ополмаямпиз, деган мурожаатлар ҳам бўлади. Бу бир тарафдан яхши. Қайси маънода? Мамлакатимизда тадбиркорлик, инвестицион фаоллик жуда юқори. Иккинчи тарафдан, кредитларнинг миқдори ҳам банкларнинг мавжуд имкониятидан келиб чиқиб, иқтисодиётнинг ўсишига қараб ўсиб борапти. Мисол учун, 2017 йилда республикада ажратиладиган кредитлар доллар эквивалентини 7, 8 миллиард долларни ташкил қилган. 2021 йилда эса жами ажратилган кредитлар 16 миллиард доллардан ошди. Икки баробардан кўп ўсиш бўлди. Жорий йилнинг етти ойида эса тижорат банклари томонидан жами 101 триллион сўмлик кредит ажратилган. Шунинг 50-60 фоизи тадбиркорлик субъектларига ёки тадбиркорлик билан шугулланишни хоҳловчи жисмоний шахсларга берилган. Бу, ўйлаيمанки, келажакда иқтисодий ўсишга ҳам катта ёрдам беради.

Ресурсларни ошириш бўйича мунтазам ишлар амалга ошириляпти. Ҳукумат ва тегишли вазирликлар ёрдами билан давлат улуши бор банкларнинг капиталлашуви оширилмоқда.

МАҲАЛЛАНИНГ "ЎСИШ НУҚТАСИ"

ҲОКИМ ЁРДАМЧИЛАРИ

ЭЗГУ ВА ХАЛҚЧИЛ ИСЛОҲОТЛАРНИНГ ҲАЁТГА ТАТБИҚ ЭТИЛИШИДА АСОСИЙ КУЧГА АЙЛАНМОҚДА

— Ҳоким ёрдамчиси туман ҳокими қилиб тайинланди. Яна қаерга денг, ўзимизнинг Мўйноққа. Замонга қаранг. Миллий кадрлар ёшлар орасидан жуда тез етишиб чиқмоқда. — Нимасини айтасиз? Шижоатли ёшлар сони кун сайин кўпайиб бормоқда. — Албатта, бунинг барчаси давлатимиз томонидан ёшларга бўлган ишонч ва эътиборнинг амалий ифодаси... Сўнгги пайтларда ўзаро суҳбатларда, мулоқотларда бундай гаплар асосий мавзуга айланмоқда. Бу бежиз эмас, албатта.

Президентимиз 2022 йил 23 февралда Қорақалпоғистонга ташрифи давомида Мўйноқ шаҳрида бўлиб, ҳудудни ривожлантириш бўйича қарор ва дастурлар ижроси, бунёдкорлик ишлари билан танишган эди. Уша учрашувда ҳоким ёрдамчилари билан ҳам мулоқот қилиб, маҳаллалардаги муаммоларни ҳал этиш, бандликни таъминлаш ва ушбу йўналишда "одамларни рози қилишга устувор аҳамият бериш муҳим" эканини таъкидлаганди.

Шу эзгу ва халқчил ғоянинг ҳаётга татбиқ этилиши бугун жойларда ўзининг илк самараларини бермоқда. Хусусан, жорий йилнинг 7 март кунини "Мадели" овул фуқаролар йиғинидаги ҳоким ёрдамчиси лавозимида фаолият юритиб келаётган Бахтиёр Менглибеков Мўйноқ тумани ҳокими этиб тайинланди. Албатта, бундай тайинловлар давлат бошқарувида "янги қон" олиб кириши ва миллий кадрлар захирасини ўз қучига ишонган ёш мутахассислар билан шакллантиришга хизмат қилади. Бугунги кунда эса Мўйноқ туманидаги 12 та овул ва маҳалла фуқаролар йиғинида ҳоким ёрдамчилари жойлардаги вазиятни чуқур ўрганиб, маҳаллалар қиёфаси ва ижтимоий муҳитини яхшилаш борасида кенг қамровли иш олиб бормоқда.

Қорақалпоғистондаги барча маҳаллаларда ҳоким ёрдамчилари томонидан жорий йилдан келиб 6 ой давомида 367 907 та хонадон ўрганиб чиқилди ва хонадонларнинг ижтимоий-иқтисодий аҳолидан келиб чиқиб, 4 тоифага ажратилди. Жумладан, 78 041 таси даромади кам, бироқ даромад топишга ҳаракат қилаётган биринчи тоифа хонадонлар ҳисобига, 172 790 таси доимий даромадга эга, қўшимча даромад топиш истагидаги иккинчи тоифа хонадонлар ҳисобига, 22 455 таси ижтимоий ҳимояга муҳтож, боқувчисини йўқотган, ногиронлиги бўлган учинчи тоифа хонадонлар ҳисобига ва 94 621 таси иқтисодий аҳоли яхши бўлган тўртинчи тоифа хонадонлар ҳисобига тўғри келмоқда.

Аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш, меҳнат қуролилари ва асбоб-ускуналар олиш учун 1 минг 896 фуқарога 5,8 миллиард сўмлик субсидия ажратилди. Ерларни ижарага бериш мақсадида умумий майдони 4 минг гектар бўлган қишлоқ хўжалиги ерлари 9,3 мингта лотга бўлиниб, электрон танлов (аукцион)га чиқарилди. Аукцион натижаларига кўра, 11,8 мингта лот бўйича танлов ғолиби аниқланиб, фуқароларга 4,2 минг гектар ер ажратилди.

Амударё туманининг чекка ҳудудларидан ҳисобланган Дўрман овулида ҳоким ёрдамчиси Маҳмуджон Норбоев тадбиркорлар сафини кенгайтириш, оилаларнинг даромади манбаларига эга бўлишини таъминлаш мақсадида тизимли ишлар олиб бормоқда.

Маҳмуджоннинг илк эзгу ишларидан бири овулдаги кам даромадли фуқаро Комил Ҳожибоевнинг фарзандларига 25 сотихдан ер олишда амалий ёрдам бергани бўлди. Бугунги кунда Ҳожибоевлар ўз оилавий тадбиркорлигини йўлга қўйиб, қовун, тарвуз, сабзи, пиёз каби полиз маҳсулотлари етиштирмоқда.

— Дўрман овулида хатловдан ўтказилган 501 та хонадонда яшовчи 2 минг 661 кишининг ижтимоий аҳоли ўрганиб, ёрдамга муҳтожларга амалий қўмак беришмоқда. Жумладан, 32 фуқаро доимий иш билан таъминланган бўлса, 34 нафари касб-ҳунарга ўқишга йўналтирилди. Шунингдек, 49 кишига деҳқончилик билан шугулланиши учун узок муддатга ижарага ер берилди, — дейди ҳоким ёрдамчиси Маҳмуджон Норбоев. — Бундан ташқари, чорва боқилиши истаган 9 кишига 221 миллион сўмлик имтиёзли кредит эвазига зотдор сиргир ва қўй-эчкилар олиб берилди. 6 киши 187 миллион сўм имтиёзли кредит ҳисобига техника ва асбоб-ускуналар сотиб олди.

Жорий йилнинг иккинчи ярмида Оролбўйида савдо ва сервисда 42 мингта, хунармандликда 2,7 мингта, тадбиркорликни ривожлантириш ҳисобига 27,7 мингта, жами 72,4 мингта янги иш ўрни яратиш режалаштирилган.

Маҳаллаларда аҳоли эҳтиёжларидан келиб чиққан ҳолда хизмат кўрсатишни йўлга қўйиш, маҳаллалараро чакана савдо ва хизмат кўрсатиш маркази очилиш, шунингдек, шароити оғир ҳудудларда танланган етакчи тадбиркорлар билан кооперация асосида аҳоли турмушини яхшилашга ҳаракат қилинмоқда.

Нукус шаҳридаги "Курувчи" маҳалла фуқаролар йиғинида 710 оилада 3300 дан ортиқ турли миллат вакили аҳил-инок ҳаёт кечирмоқда. Жорий йил бошида ҳудудда 85 киши ишсиз сифатида рўйхатга олинган бўлса, шунинг 28 нафарига тижорат банкларидан имтиёзли кредитлар олишга ёрдам берилди.

— Йил бошидан буён ушбу фуқароларга 717 миллион сўм имтиёзли кредит олиб берилиб, уларнинг ўз тадбиркорлигини йўлга қўйишига амалий ёрдам кўрсатилди, — дейди ҳоким ёрдамчиси Жолдасбой Абдшамиллов.

Ушбу ҳудудда яшайдиган Салтанат Дадамуродовага замонавий қандалот ишлаб чиқариш ускунаси, Райхон Ниёзовага тикув машиналари сотиб олиши учун имтиёзли кредитлар олиб берилди.

— Тикувчилик билан ёшланимдан шугулланаман, — дейди Райхон Ниёзова. — Давлатимиз томонидан яратиб берилган имкониятлардан самарали фойдаланиб, замонавий тикув машиналари сотиб олдим ва 3 нафар қизни шогирдликка олиб, уларга бичиш-тиқиш сирларини ўргатяпман.

Ҳоким ёрдамчилари маҳалладаги муаммолар ва камчиликлар ўз вақтида аниқланиб, ечим топиши учун ўзига хос восита вазифасини бажармоқда. Улар ҳар бир хонадоннинг ҳолатини ўз кўзи билан кўриб, иқтисодий аҳоли бўйича таҳлил қилиш, ҳақиқий эҳтиёжманд ва боқувчисини йўқотган оилалар, ишсиз фуқаролар бандлигини таъминлаш, аиникса, ёшлар ва хотин-қизларни ишга жойлаштириш ҳамда имтиёزلар тўғри ва шаффоф қўлланишига катта ҳисса қўшмоқда.

МИНАЖАТДИН ҚУТЛИМУРАТОВ, "Янги Ўзбекистон" мухбири

ХАЛҚАРО ҲАМКОРЛИК

АСРИЙ АЛОҚАЛАРНИНГ БУГУНГИ РИВОЖИ

Ўзбекистонда 2016 йилдан бошланган очиқ ва конструктив ташқи сиёсат шароитида араб давлатларига нисбатан қарашлар ўзгарди. Ўзбекистоннинг араб давлатларидаги ташқи сиёсати минтақа атрофида барқарорлик ҳамда хавфсизлик белбоғини барпо этиш масалаларини ўз ичига олган.

Ўзбекистон Республикаси билан Саудия Арабистони Подшоҳлиги ўртасидаги гуманитар алоқалар, асосан, маданият, таълим, фан, спорт ва дин каби соҳаларни қамраб олади.

Ҳар йили Саудия Арабистонига Ўзбекистондан кўплаб зиёратчилар бориб, Ҳаж ва Умра зиёратларини адо этмоқда, уларнинг сони йилдан-йилга ортиб борапти.

Хусусан, кунча давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёев ушбу мамлакатта таърифи доирасида Мадинаи мунавварада Пайғамбаримиз алайҳиссаломнинг сийратлари ва ислом тамаддуни музейи билан танишиш асносида юртимизда улғу алломалар номи билан илмий марказлар ташкил қилингани, ислом маданияти обидалари асраб-авайланаётганини таъкидлаб, Саудия олимларини Ўзбекистонга келиб, бу борада ўзаро илмий ҳамкорликка даъват қилди.

Арабистонда “ўзбек диаспораси”

Арабистонда “ўзбек диаспораси”нинг вужудга келиши Совет тузумининг нотўғри сиёсати ва мислсиз қатагонлари билан боғлиқ. Совет жамиятида зиддиятларга тула, XX асрнинг 20-30-йилларида ўзбек миллати вакилларидан минглаб кишилар

хорижий мамлакатларга, жумладан, Арабистонга чиқиб кетишга мажбур бўлган. Араб манбаларининг кўрсатишича, 1909 йилда бухорийлар сони Маккада 20 мингдан зиёдни ташкил этиб, жами Макка аҳолисининг 13,3 фоизини ташкил этган. Улар Маккадаги энг катта хорижий диаспора деб тан олинган. 1917 йилдаги октябрь тўнтарышидан кейин бу рақам кескин ошиб борган. Тадқиқотлар шуни кўрсатадики, Арабистонга бориб қолган ўзбеклар, асосан, аввал Афғонистон ва Хитой Халқ Республикаси ҳудудида яшаган.

Архив ҳужжатларидан маълум бўлишича, “XX аср 60-йилларида Саудия Арабистони ва Миср Араб Республикасида 37 минг туркистонлик яшаган”. Манбаларда ўзбек, тожик, туркман, қирғиз, қозоқлар биргаликда бир ном билан “туркистонликлар” деб аталади. Юртдошларимиз ўз исм-шарифларига у ёки бу шахарларимиздан бирини қўшиб айтган. Шунинг учун улар ўзларини “Бухорий”, “Фарғоний”, “Андижоний”, “Самарқандий”, “Марғилоний”, “Насафий”, “Намангоний” деб таништириши бежиз эмас. Кўп ҳолларда эса ватандошларимиз Ўрта Осиёдан эканликларини билдириш мақсадида “Туркистоний”, “ал-Бухорий” номларини ўз исм-шарифларидан кейин қўшиб қўяди. Ислон дунёсида Имом Бухорийнинг мавқеи ва обрўси шу қадар баландки, юртдошларимиз Ўзбекистондаги қайси жойдан бўлмасин, уларни “бухорийлар” деб аташди. Саудия Арабистониди ҳам “бухорийлар” кўпчиликти ташкил этади. Аввало, ҳозирда Саудия Арабистониди ўзбеклар сони ҳақида бироз мулоҳаза билдириб ўтсак. Биз учратган китоб

Баҳром АБДУҲАЛИМОВ, Ўзбекистон Фанлар академияси вице-президенти, тарих фанлари доктори, профессор

Гарчи мамлакатларимизни азалдан тарихий, маданий ва диний ришталар боғлаб келган ҳамда икки давлат ўртасида иқтисодий, маданий ҳамкорлиқни ривожлантириш учун кенг имкониятлар мавжуд бўлса-да, улардан яқин йилларгача унумли фойдаланилмаган эди. Президент Шавкат Мирзиёев раҳбарлигида Саудия Арабистони билан алоқалар батамом янги даражага олиб чиқилди.

“ЎЗБЕКИСТОН ИЛМ-ФАН ВА МАДАНИЯТ КУНЛАРИНИ САУДИЯ АРАБИСТОНИДА ЎТКАЗИШ, ИЛМҲИЙ СОҲАДА ОЛИМЛАР ЎРТАСИДА МУЛОКОТ МАЙДОНИНИ ЯРАТИШ, МУҲАММАД ХОРАЗМИЙ, АБУ РАЙҲОН БЕРУНИЙ, ИБН СИНО КАБИ ОЛИМЛАР БИЛАН БИР ҚАТОРДА ИМОМ БУХОРИЙ, ИМОМ ТЕРМИЗИЙ, АБУ МУИН НАСАФИЙ КАБИ УЛАМОЛАРНИНГ ИЛМҲИЙ МЕРОСИНИ ҲАМКОРЛИҚДА ТАДҚИҚ ҚИЛИШ АЖДОДЛАРИМИЗНИНГ БОЙ МАЪНАВИЙ ВА ИЛМҲИЙ МЕРОСИНИ ЯНАДА ЧУҚУР ЎРГАНИШ ВА ТАРҒИБ ҚИЛИШ ИМКОНИНИ БЕРАДИ.

ва мақолаларда улар ҳақида турлича маълумот берилди.

“Муборак ҳаж сафари” китобининг муаллифи Нуруллоҳон Ҳожи Абдуллоҳ ўғли “Саудияда 400 минг атрофида ўзбек яшайди”, деб ёзади. Саудия Арабистони фуқароси, муҳожир ўзбек, марҳум Абдулвоҳид Ясса “Жон кетар, ватан кетмас” мақоласида “Бу мамлакатда 350 минг ўзбек, қозоқ, туркман ва тожиклардан иборат туркистонликлар бор” деб қайд қилади. Баъзи маълумотларда 500 минг, 700 минг ўзбек Саудия Арабистониди яшаши ҳақида хабар берилди. Истеъфодаги генерал Бурҳониддин Марғилонийнинг таъкидлашича, Саудия Арабистони кулоли кучларида ўзбеклардан чиққан 15 генерал ва 80 га яқин офицер (майор ва полковник) хизмат қилар экан.

Илмий-маданий алоқалар

2009 йил Ўзбекистонда Саудия Арабистони маданияти кунлари ўтказилган, жавобан, 2010 йилда Ўзбекистон томониди ҳам худди шундай тадбирларни аъло даражада Саудия

Арабистони пойтахти ар-Риёд ҳамда иккинчи пойтахт мақомидаги шаҳар — Жиддада ташкиллаштирган эди. Унда ўзбек миллий ҳунармандчилиқ ҳамда тасвирий санъат намуналари кўргазмаси, ўзбек санъаткорларининг чиқишлари саудияликларда жуда чуқур таассурот қолдирган.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институти билан Саудия Арабистони подшоҳлиги Қирол Абд ал-Азиз номидаги Марказ ўртасида ўзаро ҳамкорлик ҳақидаги меморандум ар-Риёд шаҳрида имзоланган. Бу маъмур икки ташкилот ўртасидаги илмий ҳамкорлиқни йўлга қўйиш учун муҳим замин яратди. Ана шу ҳамкорлик доирасида Саудия Арабистони олимлари Институти кўлэзмалар фонди лабораториясини таъмирлаш ускуналари билан жиқозлаш ва ходимлар малакасини оширишда амалий ёрдам кўрсатгани эътиборга молик. Шунингдек, Шарқшунослик институти ходимлари ҳам Саудия Арабистониди илмий сафарда бўлиб, кўлэзмаларни таъмирлаш борасида малака ошириб

қайтди. Илмий сафарлар давомида Ўзбекистон Республикасида бой маданий ва маънавий меросимизни тадқиқ этиш борасида олиб борилаётган илмий изланишлар, Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институтининг бой кўлэзмалари фонди хусусида, шунингдек, “Марказий Осиё олимларининг ислом илмлари ривожига қўшган ҳиссаси”, “Ўзбекистоннинг буюк алломалари ва шаҳарларига бағишлаб ўтказилган халқаро илмий анжуманлар” каби мавзуларда маърузалар қилинди. Бу эса, ўз навбатида, юртимиздан етишиб чиққан Имом Бухорий, Имом Термизий, Имом Мотуридий, Абу Райҳон Беруний, Абу Али ибн Сино, Махмуд Замашшарий каби буюк алломаларининг нафақат ислом, балки умумжаҳон цивилизациясига қўшган улкан ҳиссасини кенгроқ ёритишга имкон берди. Подшоҳ Файсал номидаги ислом тадқиқотлари маркази раҳбарияти Шарқшунослик институти кўлэзмалари асосида аждодларимиз бой меросини ўрганиш ва нашр этишга катта эътибор қаратди ҳамда уни ҳамкорликда амалга оширишга тайёрликларини билдирди. Натияжада Шарқшунослик институти ташаббуси билан Марказий Осиё минтақасида Ҳаж ва Умра масалаларига бағишланган нуфузли халқаро анжуман ўтказилди ва институти ходимларининг мақолаларидан иборат алоҳида тўплам нашр этилди.

Илмий тадқиқот соҳасида ҳам саудияликлар ўз мамлакатини тарихи ва маданиятига оид Ўзбекистонда сақланётган кўлэзмаларни ҳамкорликда тадқиқ қилиш мавзусига катта эътибор қаратади. Айниқса, кўлэзма фондларимизда ислом цивилизациясига улкан ҳисса қўшган аждодларимизнинг араб тилидаги қадимий асарларини ўрганиш иккала юрт тадқиқотчилари салоҳиятини сафарбар қилиш учун унумдор майдондир. Хусусан, диний-дунёвий илм тараққиётига мислсиз хизмат қилган Муҳаммад Хоразмий, Абу Райҳон Беруний, Ибн Сино каби олимлар билан бир қаторда Имом Бухорий, Имом Термизий, Абу Муин Насафий каби уламоларнинг илмий меросини ҳамкорликда тадқиқ қилиш икки юрт олим ва тадқиқотчилари учун самарали бўлади. Зеро, аждодлар меросини ўрганиш йўналишида тажриба ва фикрлар алмашинуви, мулоқотлар, илмий баҳслар ўз самарасини беради.

Чунончи, ар-Риёд шаҳридаги “Тадқиқотлар ва маърифий алоқалар” маркази томонидан 2019 йил 9-11 апрель кунлари Осиёнинг 18 давлатидан жами 90 дан зиёд таниқли арабшунослар

иштирокида биринчи “Осиё арабшунослиги” конференцияси ўтказилди. Конференцияда Осиё арабшунослигининг Европа арабшунослигидан устун жиҳатлари намоён бўлди. Ўзбекистондан иштирок этган 7 муассасис ўзбек арабшунослигининг турли қирраларини очиб берди: Ўзбекистонда арабшунослиқнинг тарихи ва бугунги кунини, Ўзбекистон таълими муассасаларида араб тилини ўқитиш ҳолати, фондларда сақланаётган араб кўлэзма асарлари, араб адабиёти намуналарини ўзбек тилига таржима қилиш муаммолари, юртимиздан етишиб чиққан буюк араб тилшуносларининг арабшуносликка қўшган ҳиссалари каби мавзулар шулар жумласидан.

Истиқболда

Ўзбекистон — Саудия Арабистони ўртасидаги илмий тадқиқот соҳасида ўзаро манфаатли муносабатларни янада ривожлантириш бўйича бир қатор йўналишларда ҳамкорлик қилиш мумкин. Масалан, ўзбекистонлик олимлар, хусусан, арабшунослар олдида араб тилини мукамал ўрганиш ва араб тилидаги кўлэзма манбаларини ҳозирги замон талаблари даражасида тайёрлаш борасида қўйилаётган вазифаларни амалиётга татбиқ этишда кейинги йилларда Осиё арабшуносларининг навбатдаги халқаро конференцияларидан бирининг Тошкент шаҳрида ўтказилиши Ўзбекистон учун араб мамлакатлари, хусусан, Саудия Арабистони Подшоҳлиги билан ўзаро манфаатли алоқалар янада ривожланишига қулай имконият яратади.

“Янги Ўзбекистонда янги ренессанс истиқболлари” мавзусида саудиялик мутахассислар билан халқаро симпозиумлар ташкил этиш, мамлакатлар кўлэзма фондларини ўртасида маълумот алмашинуви, хусусан, юртдошларимиз томонидан XX асрнинг бошларида Арабистон дёрларига олиб чиқиб кетилган кўлэзма манбаларни ҳамкорликда тадқиқ қилиш йўлга қўйилса, мақсадга мувофиқ бўларди. Ўзбекистон илм-фан ва маданият кўнларини Саудия Арабистониди ўтказиш, илмий соҳада олимлар ўртасида мулоқот майдонини яратиш, Муҳаммад Хоразмий, Абу Райҳон Беруний, Ибн Сино каби олимлар билан бир қаторда Имом Бухорий, Имом Термизий, Абу Муин Насафий каби уламоларнинг илмий меросини ҳамкорликда тадқиқ қилиш аждодларимизнинг бой маънавий ва илмий меросини янада чуқур ўрганиш ва тарғиб қилиш имконини беради.

ДАВЛАТ МУКОФОТИГА НОМЗОДЛАР

АМИР ТЕМУР – МОҲИР СТРАТЕГ

ёхуда Соҳибқирон даҳосига берилган холисона баҳо

Мирсодиқ ИСҲОҚОВ, Тошкент давлат шарқшунослик университети профессори, тарих фанлари доктори

Шарқшунос олим, таниқли француз ёзувчиси Луи Матъё Лангле шундай ёзади: “Дярли бартараф этиб бўлмайдиган икки ғов, бизнинг таассуб ва тарихнинг янглишиги — Амир Темурни билишимизга ва холис баҳолашимизга монелик қилди. Бироқ кўпгина муаллифларнинг ўз солномаларида уни сохта баён этганликлари муҳим эмас, ахир унинг номи миллатлар воқеаномаларида ўчмас ёзувларда қайд этилмаганми?! Ахир, авлодлари фойдаланиб келган зафарлари унинг буюк заковатини исботлаш учун етарли эмасми?”

Чиндан ҳам, Соҳибқирон Амир Темурнинг дунё тарихида пайдо бўлиши, жаҳонни ларзага солган муғил истилоси оқибатида юзага келган улкан босқинчилик ва зўравонлик салтанати илдизларига дадил болта уриши уша давр воқеалари ривожига жиддий ўзгаришлар киритди. “Бундан буён бундай яшаб бўлмайди”, деган қатъий фикр асосида ўзбек давлатчилигининг азалий асосларини тиклаши ва уни янги чуққиларга кўтариши, ўзи яратган салтанат атрофида кўплаб халқлар бошини қовуштириши жаҳон миқёсида тарихнинг ноёб саҳифаси сифатида дунё олимлари томонидан ўрганиб келинмоқда. Бу масала Россия Фанлар академиясининг хорижий аъзоси, иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Москва иқтисодиёт мактабининг иқтисодий ва молиявий стратегия кафедраси мудири, М.В.Помоносов номидаги Москва давлат университети қошидаги Мураккаб тизимларнинг

“Темур тузуқлари”га герменевтик, яъни талқиний ёндашув асосида амалга оширган тадқиқотини шунчаки “изоҳлар” деб аташни ўта камтарлик деб ҳисоблаган бўлардим. Бу тадқиқот аслида “Тузуқлар”нинг чин маънода давлат ва жамият бошқаруви стратегиясининг энциклопедик моҳиятини холисона кўрсатиб берган.

Бир қарашда профессор В.Квинт ўз асарида масалага стратегия назарийчиси сифатида ёндашиб, Соҳибқироннинг серкирра фаолиятдан айнаи стратег шахсга хос аломатлар чизигини ажратиб кўрсатишнинг режалаштиргандек кўринади. Бу режа, албатта, олимнинг мутахассислиги — стратегия назарийчиси экани билан боғлиқ ғоя, десак хато қилмаймиз. Бироқ Владимир Квинт “Темур тузуқлари”нинг маъзига қириб боргани сари Амир Темур дунёқарашининг кенглиги олдида, амалий ҳаёт фалсафасининг, сиёсий, ижтимоий, маънавий соҳаларни қамраб олган серкирра даҳосининг чуқурлиги қаршидада ўзи мўлжаллаган ғоянинг торлиқ қилганини сезган кўринади. Чунки Амир Темур фарзандларига, авлодларга насихат қила туриб, бутун бир давлатчилик бошқаруви қомусини яратган эди. Ушбу тафаккур буюклиги чиндан ҳам стратегик универсум эди. Шу сабабли В.Квинт “Темур — стратег” деган ғояни бир қизикдан қидирмаган. Балки Амир Темурнинг ҳар бир фикрида буюк стратегик моҳият борлигини таъкидлашга ҳаракат қилган. Буни олим сиёсий бошқарув, ҳарбий

стратегия ва тактика ҳақида Амир Темур томонидан аниқ ва ишончли йўлнинг белгиланишида, раиятга давлат муҳофазасининг таъминлинишида, яъни адолатнинг йўлга қўйилишида, дин ва давлат муросаси уйғунлигининг шакллантирилишида, фан ва маданият ҳомийси сифатида кафолатда туриш, жамиятнинг барча қатламлари ҳаётидан хабардор бўлиш, халқни рози қилиш руҳида олиб борилган улкан сиёсий фаолиятда кўрган. Айнаи шу ранг-баранглик, серкирраликнинг ҳар бир унсурини стратегик фикр ифодаси мавжудлигини Соҳибқироннинг узокни кўра билиш феномени сифатида баҳолаган.

Профессор В.Квинт Амир Темурнинг давлат ва жамиятни бошқаришда амал қилган ўн икки шiori, ўн икки тузуғининг стратегик моҳиятини чуқур таҳлил ва талқин қилади. Жумладан, ўн икки тузуқ асосида жамиятнинг ўн икки табақаси ва ҳар бир табақа давлатнинг устуналари каби функционал зарурийлиги ғоясида муаллиф бошқарув стратегиясининг мутлақ янги қиррасини кўрган. Тарихий салтанатларнинг қуйи табақаларга мутлақо бошқача муносабатларига қиёс қилганда, Амир Темурнинг жамият таркибининг бирор бўғини давлат учун аҳамиятсиз эмаслиги ҳақидаги ғояси анча илгор қараш эканини таъкидлайди. Ўн икки тузуққа келсак, В.Квинт уларнинг ҳар бирига алоҳида шарҳ беради ва асари ғоясига биноан бу масалага стратегик тафаккур ҳодисаси сифатида қаради.

Муаллиф Амир Темур бирор қарор қабул қилишдан аввал шу соҳанинг билимдонлари, донишмандлар билан маслаҳатлашганини алоҳида таъкидлайди. Чунончи, машварат билан иш қўриш (“Ҳар кимдан сўз олиб, кенгаш сўрайдим, лекин ҳар бир маслаҳатнинг яхши-ёмон томонини ўйлаб қўрач, тўғри ва салобатлироғини танлаб олар эдим...”), режа, рағбат ва назорат тамойиллари, азму қарорда қатъийлик, мақсаддан оғишмаслик, улкан салтанатни бошқаришда маҳаллий шароитни, раиятнинг ҳол-аҳволини биладиган ва маҳаллий аҳолига маъқул бўлган шахслардан фойдаланиш каби эътиборга молик жиҳатларга алоҳида ургу беради. Шунингдек, худудий стратегиялар марказий стратегия билан уйғун бўлиши, ҳарбий масалаларда душманининг кучини узининг режасини амалга ошириш томон буриш тактикасидадан фойдаланиш, уруш ва яраш масалаларида икки фойдаси ва бир зиёни бор йўлни танлаш, Соҳибқирон айтганидек, “ақлли душман жохилу нодон дўстдан яхшироқ”дир, профессор В.Квинт буларнинг барчасида стратегик аломатлар мужассамлигини кўради.

Ўзбекистонда 2017-2021 йиллар давомида ривожланишининг бешта устувор йўналишлари бўйича Ҳаракатлар стратегияси доирасида улкан ислохотлар амалга оширилди ва эндиликда Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг ташаббуси билан “Ҳаракатлар стратегиясида — Тараққиёт стратегияси

сари” тамойилига асосан ишлаб чиқилган етти устувор йўналишдан иборат 2022-2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистон тараққиёт стратегияси қабул қилинди. Ушбу улкан режа ўртага қўйган вазифаларнинг ижроси жадал давом этаётган бугунги кунда хорижлик олим Владимир Квинтнинг Амир Темур фаолиятга стратегия назарийчиси нуқтаи назаридан баҳо бериш учун асарининг нашр этилиши айна тарихимизнинг узвийлигини, буюк мақсадлар олдида стратегик тафаккурнинг беқиёс аҳамиятини намоён этди. Қолаверса, давлатимиз раҳбарининг фаолияти айна тарихий тараққиётимиз тажрибаларининг мужассами, давлат бошқарувида стратегик тафаккурнинг янги босқичдаги ёрқин мисоли эканидан далолатдир.

В.Квинтнинг “Амир Темурнинг стратегик етакчилиги: “Тузуқлар”га изоҳлар” монографияси Фан ва техника соҳасида давлат мукофотига тавсия этилиши олимнинг кўп йиллик заҳматини илмий меҳнатига, буюк Соҳибқирон ҳақиқати масаласидаги холисона позициясига берилган юксак баҳодир. Таниқли олимни мазкур юксак мукофотга муносиб номзод деб ҳисоблаймиз. Ушбу асар Амир Темур феноменининг турли қирралари бўйича янги-янги тадқиқотлар учун улкан истиқбол уфқларини очиб бергани билан ҳам қадрлидир. Зеро, Соҳибқирон шахси жаҳон тарихининг битмас-туғанмас ибрат хазинасидир.

Хосият БОБОМУРОВА,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган
маданият ходими, шоира

Юракдан юз ўтгирган ўқ

*Жоним берайин, ол, уни жондан кечма,
Дилдан кечайин, ол, у жаҳондан кечма,
Сен ўқсану мен эсам камонмен хануз,
Эй ўқ, сабр айла, камондан кечма.*

Мавлоно Жалопиддин Румий ўлмас сатрларида ҳарчандки айтди, ёлборди ҳамки, бўлмади. Ўқ камондин кечди. Бир бағирнинг уриб турган юраги томон учди. Уни йўллаган душман қўли тутган камон эди, ўқнинг нияти ёмон эди... Шу жойида тушунмай қолдим-да, ўқнинг ихтиёри йўқ. Ихтиёри бўлса, садоклардан чиқиб, жанжаллар уясига кўчиб юрмасмиди? Оналарнинг кўзидан ёш туқтириб, оталарнинг қаддини чўктириб юрмасмиди?

Балки ким отган бўлса, айланиб, қўлини тишлармиди? Балки баъзи чораси йўқлар каби чўқур денгизларга ўзини ташлармиди?

Аминман, ўқларда ихтиёр йўқ, ўқларнинг айби йўқ...

Ўзбек ўғлони Сайфиддиннинг афғондаги мажбурий хизмати тугаб, бошлиқлари ўрнингга одам келса, уйингга қайтасан, деб турган эди. Бир оддий рус йигити келди. Уч-тўрт кунга бизнинг алпимизга шогирд бўлди. Ўша бошлиқлар шунгаём жанг қойдаларини ўргатиб кетгин, дейишди. Ҳали эғнидан машъум формасини ечмаган полвонимиз йўқ демади, хўп деди. Ўх, аттанг, хўп деди-да... Ё жавдираб турган ўрси болага раҳми келди, ё томирида эшон буваларининг руҳи жўш урди. Ўргатиб кетаман, деди.

Разведкага олиб борди, булар пайқамай туриб, улар пайқаб қолди-да. Икки йилдан бери қийнашолмаган ўқ бугун топди уни. Шундаём, ўзбек йигити биринчи куни жангга чиққан анов болани асраб, четга тортди-ю, ўзи рўбарў бўлди ўққа....

Юракка тегса, бир ўқ бир йигитнинг умрини вайрон қилиши ҳеч гап эмас экан! Аммо ўқ чап кўксидан кирди-ю, орт қовурагдан чиқиб кетди. Шифокорларнинг излаб топишга ҳам имкон қолдирмади... Аммо нуроталик Сайфиддин Низомов тирик қолди.

Аллоҳнинг қудрати билан, туну кун соат санаб, ўғлининг армиядан келишини (Афғонистонда эканини зинҳор билмайди) кутаётган онанинг илтижолари билан ихтиёри ўзига теккан ўқ йўналишини ўзгартирди. Ёки жон ҳовлида урган юрак зарб билан ўзидан итардим, ишқилиб, отилган ўқ юракдан юз ўгириб, йўлини буриб кетди. Тирикликдан умидини узмаган одам, она юртини, насини, қариндошларини ҳаддан ортқ севган одам қўчли бўлар экан, ёронлар. Жуда кўп қон йўқотиб, умрининг ярим йилча вақтини шифохонада ўтказиб, ўқдан голиб келди. Ота юртига, онасининг бағрига тўрт мучаси соғ қириб келди...

Хатирчининг йўллари

*Йўлнинг сийнасидан тинмайин ўтди,
Не золим, не доно, не турфа замон.
Барчасини йиллар супуриб кетди,
Йўл эса йўловчи қутади ҳамон.*

АДАБИЁТ ЯШАСА – МИЛЛАТ ЯШАР

ИЖОДКОР ВА СЎЗ ҚАДРИ

Холмуҳаммад КАРИМИЙ,
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси аъзоси

Тошкентдаги ўзига хос сокин ва ораста бир маскан Ёзувчилар уюшмаси ихтиёрига берилди. Президентимизнинг ижодкорларга кўрсатган ғамхўрлиги қалам аҳли томонидан зўр мамнуният билан қабул қилинди. Пойтахтимиз қоқ марказидаги сўлим боғлардан бири бўлмиш бу ерда қалам аҳлининг ижодхонаси жойлашган. Боғнинг бир тарафида устоз ижодкорлар ҳайкали савлат тўкиби турибди. Ёнг юксада миллатимиз ифтихори, мутафаккир Алишер Навоийнинг улкан сиймоси ёшларга узоқ музийдан сабоқ бераётгандек.

Аслида, бу тарихий воқеадан бутун миллат миннатдор бўлиши лозим. Нега дейсизми? Миллат эрки ва озодлиги йўлидаги курашда жонини аямаган Абдулҳамид Чўлпон “Адабиёт яшаса — миллат яшар” деганини шарҳлашга ҳожат йўқ. Ижодкор аҳлига қўрсатилаётган эътибор, айтиш мумкинки, зиё аҳлининг юрагига қувват бергандек бўлди.

Адабиёт ҳақида гапирганда, аввало, унинг одоқ экани ёдимизда келади. Узаро мулоқотимиз ҳам адабиётдир. Сўзловчининг қай бири адабиётни яхши билса, у ўз мақсадини, фикр-мулоҳазаларини очиқ-равшан тушунтира олади. Адабиётни фақатгина мактаб партасида туриб ўрганиладиган фан деб билиш хато. У болага дастлаб ота-она томонидан ўргатилади. Мисол учун, зиёли ва оддий ишчи оиласида

ўсиб-улғайган фарзандларнинг сўз бойлигида яққол тафовут сезилади. Энди бу ҳолни бутун бошли жамиятта кўчириб кўрайлик-чи?

Жамиятнинг бирор соҳаси йўқки, у адабиёт билан боғланмаган бўлсин. Шундай экан, тафаккури теран авлод тарбияси адабий-бадрий дидни шакллантиришдан бошланади. Бугун дунё халқларини ҳайратга солаётган ихтирочилар адабиёт муҳлиси, китобхон бўлганини кўрамиз. Қайси соҳа олими бўлмасин, адабиётни пухта ўзлаштиргани боис, ўз ютуқларини миллионлаб одамларга очиб баён қилиб бермоқда.

Қайси касбни олмайлик, ўргатиш ва ўрганиш жараёнида, албатта, нутққа эҳтиёж бор. Нутқ маданиятининг ўзаги — адабиёт. Муомала маданиятини адабиёт ўргатади. Мулоқот эса жамиятнинг биринчи талаби. Меҳнат эмас, айнан

муомала бугунги кўннинг талаби бўлиб турганда, ҳар бир онгли одамнинг адабиётга мурожаат этиши табиий.

Асосийси, қисқа фурсатда мустабид тузум мафқурасидан мутлақо холи, ҳур фикрли юзлаб иктидорли ёшлар юзага чиқди. Ёзувчилар уюшмаси эса эркинлик ҳавосидан нафас олаётган қалам аҳлининг чин маънодаги севимли масканига айланди. Яширишнинг ҳожати йўқ: туппа-тузук ижодкорлар ҳам яқин уч-тўрт йил бурун қўлёмасини наشريётма-нашриёт кўтариб, китоб

чиқаролмай овора эди. Бугун Уюшма шафелигида чоп этилаётган китобларни санаб саногига етолмайсиз.

Таъкидлаш керакки, “Зомин семинари”, “Дўрмондаги танловлар”, “Хиёбон окшомлари” каби танлов ва мулоқотлар ёшлар дунёқарашини бойитишда бениҳоя катта роль ўйнамоқда. “Ижод” фонди маблағлари ҳисобидан чоп этилаётган китоблар, ҳар томонлама қўллаб-қувватлашлардан ёш ижодкорлар ҳам бенасиб қолаётгани йўқ. Уларни янада илҳомлантириш юзасидан

Ерларимиз ҳаммага етади

*Бир кафт тупроқ бир сиқим, тоза бўғдой нон бера,
Қабартирсанг қўлингни яшашга имкон бера.
Тупроғи тоза элнинг бағри бутун бўлади,
Мангайли ярқираган, ризқи тўкин бўлади.*

Ойнаи жаҳоннинг қўлоғини бурасам, хатирчиликлар ҳақида кўрсатув бўлаётган экан. Не-не йиллардан буён қовжираб ётган даштлар, қирлар текисланибди, сув чиқарилибди. Наманганнинг Чуст тумани Олмос қишлоғидан 35 хонадон Хатирчига кўчиб келиб, ҳозирча 350 гектар ерни тоқзорга, боғларга айлантирибди. Режалар жуда улкан. Яна минглаб гектар ер ўзлаштирилади, қўйлар, моллар қўпайтирилади. Бу бағримиз кенглигидан, барча юртдошлар қўлни-қўлга берса, тоғни талқон қилиши, Хатирчи бағрида улкан имкониятлар борлигидан далолат.

Ана, хитойлик мутахассислар билан биргаликда илгари қамиш ўсиб ётган ерларда балиқчилик билан шуғулланишмоқда. Жуда катта микёсдаги ишлар амалга оширилмоқда.

Шифобахш маъданли суви, тоза ҳавоси билан машҳур Олтинсой қишлоғи гўзал туризм масканига айлантирилмоқда. Афсонавий маконга айланмоқда.

— Опа, — дейди ҳоким бува, — масканнинг очилишига Насиба Абдуллаева, Сафия Сафаровани олиб келасиз-да, одамларимиз бир ярасин.

— Керак бўлса, бунёдкор халқимиз хизматиغا Муножат Йўлчиева, Озодбек Назарбеков каби доврғи жаҳонларни ҳам чақирамиз, албатта келади, — дейман ғурур билан.

Кўрсангиз, кетгингиз келмайди

Миллионларни сарфлаб ҳар йили ёзда хорижга кетаётганларни Хатирчига тақлиф қилган бўлардим. Тоғларга туташиб кетган, қазилма бойликлар билан машҳур Лангар қишлоғига келсангиз, хуш ҳаволарга, тиниқ сувларга, соясалқин жойларга, энг муҳими, самимий одамларга дуч келасиз.

Ангидонга саёҳат қилсангиз, қадимий усулда ишлаётган сув теғирмони, эчки сўтидан олинган сариёғ ва унинг қатигидан қилинган қурут, эшакда мактабга қатнайдиган ўқувчилар, ичида бўлоқлари бор хавфли дараларга дуч келасиз.

Шухрати космосга қадар етган Учқора узуми ва майизи, сирли тешиктош, эшакдан бошқа транспорт билан бориб бўлмайдиган қишлоқлар, тандирда ёпилган бўғдой нон таъми, ёввойи табиат билан тил топишиб яшаётган матонатли одамларнинг ҳаётидан бир дунё завқ оласиз.

Олтинсой қишлоғининг номиеқ сувининг таркибида, қирларининг бағрида бекиниб ётган олтинлардан дарак беради. Бу ердаги санаторийда шифо истаганлар ер остидан чиқаётган маъданли, иссиқ сув билан даволанади. Сўлим гўшанинг чиройидан баҳраманд бўлади. Шоирлари эса юрагини сўзларга кўчиради:

*Юртим десам, юрагимга илҳом келар,
Гуллар экиб чиққим келар боғимга.
Карвон бўлиб, солланиб, сўз ҳам келар,
Суняним келади собит тоғимга.*

Зарафшон мавжларига ёзилган асрор

Хатирчи ҳокимлигидан қўнғирқоқ қилиб, туман ташкил этилганининг 95 йиллиги олтидан ўтказиладиган семинарга тақлиф этишганида, рости, суюниб кетдим. Мен Хатирчида яқин йилларда бундай анжуман ўтказилганини эслай олмайман. Юртимнинг сирлар тўла сандиғида нималар борлигини билмайман.

“Хатирчидан Буюк ипак йўли ўтганининг ўзиёқ унинг тарихий нуфузини белгилайди. Ишонarli манбаларда бу ерда тош даврида ҳам ажодларимиз яшагани айтилади. Хатирчи қадим Сўғд давлати, сўнг Тўрқ ҳоконлиги ва Араб халифалиги, Соҳибқирон Амир Темур давлати ва Миёнкол худудининг, Бухоро амирлигининг асосий марказларидан бири саналган.

— Унинг тарихи машаққатлар ва кўз ёшлар, умид ва изтироблар, ғолиблик ва қўрбонликлардан иборат, — дейди ўз маърузасида туман ҳокими. — Унинг сирли сандиғида қулоқ қилинган тадбиркорлар ушбилармонлар, қатанга учраган зиёилар, Иккинчи жаҳон урушида қаҳрамонлик кўрсатган, фашизм қўрбони бўлган навқирон ва жасур йигитлар, фронт ортида фидокорона меҳнат қилган аёллар номи бор. Хатирчининг табиати ранг-баранг бўлиб, бир томони чексиз далалар, бир томони пурвиқор тоғлар, бир томони дашту адирларга туташиб кетган.

Бу ердан юнон ва рим тарихчилари тилга олган қадим Зарафшон дарёси оқиб ўтиши халқимиз фаровонлигининг рамзидир.

Шунингдек, ҳоким хатирчилик авлиёлар, олимлар, ижодкорлар ҳақида, хатирчиликларга хос яратувчилик, бағрикентлик, меҳмондўстлик ҳақида фахр билан сўзлади. Бу юрт бағрида етилаётган улкан имкониятлар ҳақида ишончли далилларни келтирди.

Ушбу илмий анжуманни туман ҳокимлиги билан Фанлар академияси Ўзбек тили,

адабиёти ва фольклори институти, Республика Маънавият ва маърифат маркази Навоий вилояти Хатирчи тумани бўлими, Навоий давлат педагогика институти, вилоят ҳудудий архив иши бошқармаси биргаликда ташкил қилган.

Мунозаралар кизигандан-қизиди. Олимларнинг айтишича, Соҳибқирон Амир Темурнинг энг ишончли, энг жасур тўрт саркардаси — Музаффар Учқора, Амриддин Учқора, Шамсиддин Учқора, Баҳодир Учқора хатирчилик бўлган.

Иккинчи жаҳон урушида бирлиги, орияти тилларда дoston бўлган 101 ўғлоннинг бири — Райимов Хатирчидан бўлган. Афсуски, унинг исми номаълум.

Бурҳониддин Марғинойнинг қабри Хатирчида экан. Булар алоҳида мавзу. Олимларнинг зиммасида юмушлар кўп ҳали...

Ҳали анжуман ишини бошламай туриб, ҳокимлик меҳмонларни мажлислар залига тақлиф қилди. Залда медаль билан мукофотланган ўқувчилар, уларнинг ота-оналари, устозлари ййилган. Бу 93 та олтин ва 11 та қумуш медални топиришга бағишланган тантанали маросим экан.

Шу ўринда Хатирчида репетиторлик мактаблари энг юқори чўққига чиққанини айтиб ўтиш жоиздир. Ўтган ўқув йили сарҳисобида олий ўқув юртларига кирган талабаларимиз республикада юқори ўринни эгаллади. Бугун медаль олганлар ва олмаганлар ҳам Хатирчининг эртаси! Уларнинг орзуларига тўла юраклари, ёниб турган қўзлари далолат бериб турибди.

Анжуман тугаши арафасида ҳоким биздан узр сўраб, Хатирчининг ловиллаб турган худудига шошиб кетди. Уни кутаётган одамлар, ечилиши зарур муаммолар кўп. Зеро, ўқдан қўрқмаган юрак, ўлимнинг ёқасидан қайтган одам меҳнатдан, халқининг саодати учун ўзини бағишлашдан қўрқмайди. Унга орзулари улкан одамларни, келажакчи порлоқ юртни, энг муҳими, Мустақиллики ишонса бўлади.

*Менинг халқим номуси, ори учун яшайди,
Ота-она, бола-чака, ёри учун яшайди,
Лафз қилса урдасидан чиқиб ўрганган эл бу,
Сарбонини севар дилдан, нори учун яшайди!*

“Янги Ўзбекистон” ва “Правда Востока” газеталари тахририяти” ДУК

МУАССИС:
Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Салим ДОНИЁРОВ

Тахририятга келган қўлёмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.
Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобдор.
Газета тахририят компьютер марказида саҳифаланди.
Газетанинг полиграфия жихатдан сифатли чоп этилишига “ШАРҚ” НМАК масъул.
Босмахона телефони: (71) 233-11-07

Девонхона: (0-371) 233-70-98 Котибият: (0-371) 233-56-60 Ўзлонлар: (0-371) 233-57-15 E-mail: info@yuz.uz

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги томонидан 2020 йил 13 январда 1047-рақам билан рўйхатга олинган.
Нашр индекси — 236. **Буюртма** I - 864.
81651 нусхада босилди.
Ҳажми — 3 табоқ. Офсет усулида босилган. **Қоғоз бичими** А2. Баҳоси келишилган нархда.

“ШАРҚ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.

Босмахона манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-йў.

Навбатчи муҳаррир: Гуличеҳра Дурдиева
Мусахҳис: Умаржон Қодиров
Дизайнер: Хуршид Абдуллаев

Манзилимиз:
100029, Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй

Ўза яқуни — 06:20 Топширилди — 08:00